

Perinne puree

Testamentin
tehneen rahoista
ei riidellä

► sivu 5

Natsien Jeesus
ei uponnut
suomalaisiin

► sivu 6–7

Wimme Saari
esittää joikuja
ja virsiä

► sivu 16

Pääkirjoitus

Kuin elokuvissa

Diakonian väki kyseli jokin aika sitten Facebookissa ylimääräisiä, ehjiä ja siistejä lasten leluja, pelejä tai kirjoja. ”Otamme niitä vastaan ja jaamme diakoniatyöntekijöiden kautta vähävaraisille perheille Jyväskylässä”, kerrottiin viestissä. Minäkin laitoin viestin jakoon omalle seinälleni, ja ajattelin tekeväni hyvän työn.

Sitten asia alkoi vaivata, suorastaan hävettää. Elämä ei todellakaan ole reilua.

Tässä kahtia jakautuneessa maassa on karkeasti ajatellen kahdenlaisia ihmisiä, kahdenlaisia jouluja. On niitä, joiden pitää keksimällä keksiä joululahjoja läheisilleen. Kas kun kaikkea on jo. Joulu on joulu vasta kun olohuoneessa on uudet verhot, sävy sävyyn hankittu joululiina ja siihen sointuvat servietit. Sitten on niitä, joiden joulu syntyy pienemmällä. Siihen saatetaan tarvita diakoniankin apua.

Vähintäänkin joulun alla olisi hyvä katsoa ympärilleen – voisiko tilejä tässä kohdin tasata. Voisiko edes pienesti tinkiä omastaan niiden hyväksi, joilla on vähemmän? Vai tarvitseeko mistään lopulta edes tinkiä, jos asialla on oikeasti hyvätuloinen? Itse asiassa yksi tämän kaupungin raharikas voisi silmää räpäyttämättä hankkia joululahjat kaikille Jyväskylän vähävaraisille lapsille. Näiden lasten toiveet eivät liene suuret. Näiden lasten riemu voisi myös olla ihan toista luokkaa kuin niiden, joiden joulun lahjavuori on aina kuullut.

Diakonia pyytää lahjaksi käytettyjä leluja, mutta heille kelpaa taatusti myös uusi, käyttämätön tavara. Se voi olla nukke, kirja, peli tai legopakkaus. Se voi olla klassillinen leluja, tai se voi olla lahjakortti lelukauppaan. Jokaisen kukkarolle löytyy varmasti sopiva auttamisen tapa. Diakonian väki toivoo, että lahjoja ei paketoita – näin he osaavat valita lahjoille sopivat vastaanottajat.

Olisi mahtavaa nähdä, kuinka paljon diakonian toimistolle mahtuu vähävaraisten perheiden joululahjoja. Kävisikö niin kuin elokuvassa konsanaan, että hyvän tekeminen ylittää kaikkien odotukset. Lahjoja suorastaan vyöryisi. Joulun taika tarttuisi.

Diakonian toimisto on muuten osoitteessa Cygnaeuksenkatu 8. Tiedoksenne vain, jos sattuut matkan varrelle.

Marjo Rönkvist
päätoimittaja

Henki & elämä

Kannen kuva: Kortteja valmistavan Karto Oy:n tuotepäällikkö Minna Kuusisto (vas.) ja tuotejohtaja Eija Watia arvioivat kuluvaan vuoden joulukortteja.

Kuva: Petri Kananen

Vox Aurean Kauneimmat joululaulut -konsertista alkaa monen jyväskyläläisen joulu. Tänä vuonna konsertissa kuullaan kuoronjohtaja Sanna Salmisen uutuuslaulu Mummolan tuvan taulu.

Vox Aurea laulanut kauneimpia joululauluja jo 40 vuotta

SIRPA KOIVISTO teksti
VOX AUREAN TUKI RY kuva

Jyväskylän musiikkiluokkien edustuskuoron Vox Aurean heleää laulua voi kuulla kahdessa Kauneimmat joululaulut -konsertissa Taulumäen kirkossa. Vox Aurea on laulanut Kauneimpia joululauluja jo vuodesta 1973 lähtien, jolloin Suomen Lähetysseuran ideoima joululaulutapahtuma alkoi.

– Konserteista on muodostunut suosittu perinne monelle jyväskyläläiselle, tietää kuoroa vuodesta 2009 johtanut **Sanna Salmisen**.

Konsertit järjestettiin aluksi Kaupunginkirkossa. Pian konserteista tuli niin suosittuja, että ne oli siirrettävä Taulumäen kirkkoon tilan

puutteen vuoksi. Vox Aurean lisäksi konserteissa ovat esiintyneet myös nuoremista laulajista koostuvat Kolmekuutiset ja Nollakakkoset. Nyt vuorossa ovat Kolmekuutiset.

Konserteissa kuullaan tuttuja joululauluja, jotka kulkevat ohjelmistossa vuodesta toiseen. Konsertin aloittaa perinteeksi muodostunut *Tulemme Jeesus pienois*, jonka kuorot laulavat kynttiläkulkueessa. Konsertti päättyy **Adamin** joululauluun *Oi jouluyö*.

– Ohjelmisto koostuu perinteisistä joululauluista, joita on konserteissa esitetty jo ainakin 80-luvulta lähtien. Joka vuosi esitämme myös uusia lauluja, Salmisen sanoo.

Tänä vuonna kuullaan tavallisen

enemmän **P.J. Hannikaisen** joululauluja Seminaarin 150-vuotisjuhluvuoden kunniaksi. Konsertissa kuullaan myös uusi laulu, joka on Sanna Salmisen käsialaa.

– *Mummolan tuvan taulu* on ensimmäinen joululauluni.

▶ Kauneimmat joululaulut -konsertti Taulumäen kirkossa su 15.12. klo 15 ja su 22.12. klo 15. Vox Aurea, johtaa Sanna Salmisen ja Kolmekuutiset, johtaa Ágnes Lak Losonc, Andrés Szabó, urut ja piano. Jyväskylän seurakunnan puheenjohtajana on 15.12. Arto Viitala ja 22.12. Tuomas Palola. Konsertissa on myös yhteislauluja. Ohjelma 10/5 € lähetystyön hyväksi.

Tapetilla

Rakas joulupukki, tuo minulle uusi nuottikorva

KAARINA HEISKANEN teksti
SUOMEN LÄHETYSSEURA kuva

Moni on mielensä pahoittanut, kun ystävät ja sukulaiset ovat antaneet palautetta laulamisesta. Minunkin isoveljeni sanoi, että Kaarinan nuottikorva se on paleltunut postinhakumatalla pakkasessa.

Pyysin Facebook-kavereita kertomaan, millaisia tyrmäyksiä he ovat saaneet laulutaidoistaan.

– Minulle on sanottu ihan reilusti, että voisitko olla hiljää.

– Veljet sanoivat, että muuten hyvä lauluaani, se vaan pilaantuu suusta ulos tulla. Osaan kyllä laulaa, eilen laulatin virsiä vanhainkodin vanhuksille, ja taisi todistuksessakin olla ysi.

– Veessoot kuin härkävaenna! Kiussoo muuten, vuan elä laala eänneen! Kiitos kun lopetit (karaokebaarissa). Ensimmäisessä

– Minulle on sanottu ihan reilusti, että voisitko olla hiljää.

– Muu perhe oli musikaalinen. Minusta isä totesi, että meidän tyttö istuu äänikorvansa päällä.

– Muistui mieleen lausahdus, että nuotin viereissä on tilaa.

Näiden traumapyrkäysten jälkeen peliin puuttui Kehittyvien Laulajien johtaja **Sirpa Lampinen**.

– Kehittyvien kuoroon sieltä, mars, mars! Kaikki voivat oppia laulamaan. Se vaatii vain vähän harjoitusta!

Nuotin viereissä on tilaa. Samoin on tilaa Kauneimmat joululaulut -tapahtumissa, joissa saa laulaa omalla äänellään, muun porukan kanssa.

Ajassa

Jyväskylän seurakunnan pappi Harri Vähäylkkä työskentelee määräaikaisena turistipappina Playa del Inglesissä Kanarialla. Vähäylkän mielestä uskonto näkyy katolisisessa Espanjassa enemmän yhteisöllisenä ja arkipäiväisenä asiana kuin Suomessa. Monien on luontevaa keskustella papin kanssa vaikkapa kadulla tai kahvilassa.

Jouluperinteistä pidetään kiinni myös etelän lämmössä

Turistipappina toimiva jyväskyläläinen Harri Vähäylkkä viettää joulua Playa del Inglesissä ja iloitsee siitä, miten matala kynnys Espanjassa asuvilla suomalaisilla on tulla kirkkoon. Muulloinkin kuin jouluna.

SIRPA KOIVISTO teksti
HARRI VÄHÄYLLKÄ kuva

Millaista on olla pappina Kanarialla?

Työ on normaalia seurakuntatyötä jumalanpalvelukseen ja kirkollisine toimituksineen. Työskentely-ympäristö on miellyttävän lämmin ja kansainvälinen.

Oliko turistipapiksi lähteminen pitkäaikainen haaveesi?

Muutama vuosi sitten hain ensimmäisen kerran turistipapin tehtävään. Asia on säilynyt hyvin mielessä, koska eläkkeellä olevat vanhempi asuvat talvet täällä. Myös perheen kanssa olemme haaveilleet erilaisesta talvesta. Työ on osa-aikainen, joten lomailuunkin on mahdollisuus.

Onko jokin asia yllättänyt sinut?

Myönteisin yllätys on ihmisistä viikottain täyttyvä kirkko. Tänne tulleilla turistilla ja talviasukkailla on huomattavan matala kynnys tulla kirkkoon.

Missä asioissa turistit ottavat sinun yhteyttä? Entä siellä asuvat suomalaiset?

Viikkotristit ottavat yhteyttä kysyäkseen lomansa aikana järjestettävistä seurakunnan tilaisuuksista sekä mahdollisuuksista esimerkiksi

avioliiton solmimiseen. Täällä asuvat suomalaiset puolestaan kaipaavat papin läsnäoloa siellä, missä suomalaiset kokoontuvat.

Mitä kirkollisia tapoja tai perinteitä haluaisit tuoda mukana?

Haluaisin tuoda mukanaani sen työkalun, jolla ”kirkkoon tulokynnyks” on madallettu. Uskonto näkyy katolisessa Espanjassa enemmän yhteisöllisesti ja arkipäiväisessä elämässä kuin Suomessa, jossa korostetaan usein liikaakin sen yksityisyyttä. Täällä monien on luontevaa keskustella papin kanssa vaikkapa kadulla tai kahvilassa.

Miten joulun lähestyminen näkyy?

Joulukoristelut alkavat lisääntyä hotelleissa, kaduilla ja kauppoissa. Seimet tulevat katukuvaan lähempänä joulua. Joululauluja en tosin ole vielä missään kuullut näin marraskuun lopulla. Kauppojen hyllyille alkaa tulla joulutuotteita kuten vaikkapa makeita leivonnaisia eli polvoroneja, mantecadoseja ja turrónia eli marsipaania.

Millaisia jouluperinteitä suomalaisilla on Espanjassa?

Jouluperinteet näyttävät monilla mailemattavasti suomalaisina. Monet metsästävät ”aitoja” joulukuun ajan eri kauppoista ilmaukuvattujen kinkkujen sijaan, ja lanttu-

laatikon korvaajaksi käy bataattilaatikko. Pikkujouluja, joulujuhlia ja Kauneimpia joululauluja viettään kuten Suomessaakin. Myös suomalaisten oma hartaus jouluaaton perinteistä parhain!

Miten espanjalaiset viettävät joulua?

Jos eroista lähtee liikkeelle, niin jouluaatto on vielä tavallinen työpäivä useimmilla. Illalla kokoonnutaan aterialle – ei kuitenkaan kinkun äärelle kuten meillä. Aaton kalliutuessa yöhön väki lähtee jouluyön messuun. Tuntuu siltä, että juhlaa ja juhlaa vietetään pitkään ja hartaasti. Lahjatkin saadaan vasta loppiaisena, itämaan tietäjien tuomana.

Mitä suomalaisen adventin ja joulun elementtejä kaipaavat siellä?

Vuodenaikojen samankaltaisuus täällä vaikuttaa siihen, että joulu tuntuu saapuvan yllättäen. Suomessa syksy värittää enemmän joulun odotus kynttilöineen, hämäärän hetkineen ja joululauluineen.

Lasten kanssa olemme kyllä puhuneet, että ensimmäisen joulun maistamat olivat lähellä sitä, mitä ikkunasta näemme. Täällä voisi oikeasti hakea pihasta palmunoksia 1. adventtisuunnittain kirkkoon.

Miten vietät joulua?

Vajaan parin viikon päästä alkavat ensimmäiset Kauneimmat joululaulut. Joulunaika on papilla täälläkin kiireistä aikaa. Vielä aaton-aattona käyn vihkimässä yhden suomalaisen vihkiparin Puerto Ricossa. Jouluaattona pidän hartauden klo 12 eräässä suomalaisravintolassa ja kello 14 kokoonnumme joulukirkkoon. Aattoilta vietämme yhdessä perheen ja täällä olevien sukulaisten kanssa. Ehkä menemme käymään jouluyön messussa, joka on ollut erityisesti nuortemme perinne Jyväskylässä.

Miten joulu siellä mahtaa muuttua ajatuksiasi joulusta?

Joulunvietossa missä tahansa haluan pysähtyä pohtimaan sitä, mitä tuo ensimmäinen joulu on merkinnyt juuri minulle. Tuolloin Betlehemiä syntyi myös minun joulupahtajani. Hänen kauttaan koko ihmiskunta sai mahdollisuuden rauhaan, sovintoon ja ikuisen elämään Jumalan yhteydessä.

Kerro kolme asiaa, joista suomalaisen kannattaa nyt olla sinulle kateellisia?

Tämän päivän lämpötila +25 astetta, tummansininen, horisonttiin asti näkyvä Atlantin valtameri ja tulevan illan tennispele poikani kanssa.

Korpilahden messut siirtyvät seurakuntatalolle

Korpilahden kirkko suljetaan talvi-kuukausien ajaksi viime vuoden tapaan. Jumalanpalvelukset ja muut kirkolliset tilaisuudet pidetään 27.12.–22.3. seurakuntatalon salissa. Kirkko suljetaan talveksi mukavuussyistä. Kirkkoa ei ole saatu lämmitettyä paukkupakkasilla riittävän lämpimäksi. Kirkon pitäminen kylmänä säästää myös ylläpitokuluja.

Aloite kirkollisten tilaisuuksien siirtämisestä tuli seurakuntalaisilta. Lapsiperheiden määrä jumalanpalveluksissa hieman lisääntyi viime talvena, koska uusi seurakuntatalo antaa mainiot puitteet lapsiperheille.

Lahjoita jouluiloa lapsille

Onko sinulla ylimääräisiä, ehjiä ja siistejä lasten leluja, pelejä tai kirjoja? Diakonia ottaa niitä vastaan ja jakaa vähävaraisille perheille. Lahjoja ei pidä paketoita valmiiksi, jotta diakoniatyöntekijät voivat valita sopivat vastaanottajat, tai vanhemmat voivat valita lapselleen sopivan leluun.

Leluja voi toimittaa **Heini Leanderille** Cygnaeuksenkatu 8, 1. kerros (Jyväskylän seurakunta) tai Huhtasuon diakoni **Elina Vepsäläiselle** Huhtasuon seurakuntakeskukseen, Nevakatu 6, tai tiistaisin ja torstaisin Jyväskylän ruokapankkiin, Sammonkatu 5.

Suomalainen messu on soinut jo 15 vuotta

Suomalainen messu syntyi vuoden 1998 aikana. Sen säveltänyt **Lasse Heikkilä** inspiroitiin Pirkanmaan luonnonmaisemien ja historian keskellä säveltämään melodiaita, joissa kuului suomalaisten äänien sävy. Suomalainen Messu soi nykyään jumalanpalveluksissa. Jyväskylässä se toteutetaan itsenäisyyspäivänä muun muassa Keltinmäen, Korpilahden ja Tikkaosken kirkkoissa.

Uusi jouluseimi saa tänä vuonna Jeesus-lapsen

Jyväskylän seurakunnan vuoden vanha jouluseimi saa tänä vuonna täydennystä. Vuosi sitten Forumin ja Jyväskeskuksen väliin rakennettiin adventin ajaksi puinen talli ja sen sisälle sijoitettiin enkeli. Tänä vuonna tallin sisälle tulee myös konkreettinen lapsen vuode eli seimi ja itse Jeesus-nukke.

Jyväskyläläiset voivat seurata joulukuussa seimen kehitymistä. Ensin paikalla on Johannuksen evankeliumin mukaan vain Sana. Tämän jälkeen paikalle tulee enkeli profetian merkiksi. Viimeisenä saapuvat seimi ja Jeesus-lapsi.

Adventtisunnuntaisin syttyvät kynttilät, joilla on nimi

KIRKON TIEDOTUSKESKUS teksti
AARNE ORMIO kuva

Adventtina kirkkoihin on tuotu ne-lihaaraiset adventtikyntteliköt. Moni kaivaa ne esille myös omassa kodissaan joulun odotusta lyhentämään. Kynttilöillä on nimetkin: ne ovat toivo, rauha, rakkaus ja ilo. Adventtikynttilä on tullut Suomeen 1900-luvun alussa Ruotsin kautta Saksasta. Samaa aikaa ja samaa reittiä tulivat myös adventtikalenterit. Ensimmäisinä adventtikalentereita myivät Suomessa partiolaist.

Keskiajan lopulle tulvaessa läntisessä kristikunnassa vakiintui käytäntö, jonka mukaan uusi kirkko-vuosi alkaa ensimmäisestä adventtisunnuntaista. Sana adventti tulee latinankielisestä sanonnasta adventus Domini, Herran tuleminen.

Ensimmäinen adventtisunnuntai on yksi suosituimmista juhlapäivistä. Keskiajalta ulottuvan perinteen mukaisesti evankeliumina on palmusunnuntain aihepiiriin kuuluva kertomus Jeesuksesta, joka ratsastaa aasilla Jerusalemiin. Näin adventti liittyy palmusunnuntain ja pääsiäisen tapahtumiin.

Ensimmäisen adventtisunnuntain jälkeisestä maanantaina alkanut jouluaattoon asti ulottuva adventtipaasto. Sitä kutsutaan myös pieneksi paastoksi erotukseksi pääsiäistä edeltävästä suuresta paastosta. Sitä on tosin vaikea heti uskoa, sillä ajanjakso on nykyään lähinnä pikkujoulukautta.

Toisena adventtisunnuntaina syttyä kynttilä nimeltään rauha. Ensimmäisen adventtisunnuntain kynttilä on toivo, kolmannen rakkaus ja neljäs ilo.

Ortodoksit ja katolilaiset paastoavat edelleen. Jäänteinä adventtipaastosta meillä on kuitenkin tapaa syödä lipeäkallaa tai muuta kalaa jouluaattona, ennen kinkkuun tarttumista.

Liturginen väri vaihtui ensimmäistä adventtisunnuntaita seuranneena maanantaina valkoisesta violetiksi tai tumman siniseksi. Katumuksen, odotuksen ja valmistautumisen aika on alkanut.

Toisen adventtisunnuntain aiheena on Kristuksen tuleminen kuniassa aikojen lopulla, toinen tuleminen. Hänen paluuseensa on aina oltava valmis, mikä merkitsee uuden elämäntavan ja lähimmäis-

vastuun sisäistämistä.

Kolmannen adventtisunnuntain keskuhenkilö on Johannes Kastaja. Hän ei tehnyt työtä omaksi hyväkseen, vaan suuntasi ihmisiä kohti Jeesusta. Ihmisen tehtävänä on viitata kohti Jeesusta, muuntaa Jumalan rakkaus näkyväksi välillä pimeässäkin maailmassa.

Neljäs adventtisunnuntai on omistettu lasta odottavalle Marialle, mutta oikeastaan evankeliumi kertoo enemmän Joosefista. Kuin esikuvana kaikille tavallisille ja hiljaisille ihmisille tämä kirkon historiassa ja Raamatun kertomuksissa varjoon jäävä mies, Joosef, on olennainen linkki Jumalan pelastustekojen suunnitelmassa.

Kirkoille oikeus rahan keräyksiin kriisitilanteissa?

KIRKON TIEDOTUSKESKUS

Hallitus esittää rahankeräyslakiin muutosta, joka antaisi jatkossa Suomen evankelis-luterilaiselle kirkolle ja Suomen ortodoksiselle kirkolle oikeuden toimeenpanna rahankeräyksiä. Tavoitteena on myös selkeyttää rahankeräyslakia. Laki-hankkeen taustalla on keväällä 2012 valmistunut esiselvitys rahankeräyslain muutostarpeista. Tällä hetkellä kirkoilla ei ole oikeutta toimeenpanna rahankeräyksiä.

Kirkkohallitus pitää sisäasianministeriölle antamassaan lausunnossa hyvänä, että luterilaisella kirkolla olisi oikeus toimeenpanna rahankeräyksiä kriiseissä olevien auttamiseksi. Olisi tarkoituksenmukaista, että jatkossa rahankeräyslupa myönnettäisiin hiippakuntien sijaan seurakunnille, seurakuntayhtymille ja Kirkon diako-

nirahastolle, ja että rahankeräysmahdollisuus olisi myös Kirkkohallituksella.

Kirkon diakoniarahasto on Kirkkohallituksen yhteydessä toimiva valtakunnallinen kirkon yhteinen avustusrahoitus, joka avustaa Suomessa ahdingossa eläviä.

Kirkon diakoniarahaston avustukset kohdistuvat muun muassa äkillisten katastrofien uhreille tai esimerkiksi sairauksien, työttömyyden ja ylivelkaantumisen vuoksi taloudellisesti vaikeuksiin joutuneille. Rahastolla on valmiudet toimia valtakunnallisena kriisi- ja katastrofiavun kokoajana ja kanavoijana. Tällä hetkellä Kirkon diakoniarahasto saa rahoituksensa muun muassa kolehteina ja lahjoituksina, mutta sillä on aikaisempina vuosina ollut jonkin verran keräystoimintaa, johon se on saanut keräyslupaa.

Kristinuskon perusteet julkaistaan selkokielellä

KIRKON TIEDOTUSKESKUS teksti

Usko ja elämä, kristinuskon pääkohdat selkokielellä -teos on saavutettava-

suojelun mukainen selkokielinen teos kristinuskon peruskohdista, jota voidaan käyttää muun muassa kehitysvammaisten, maahanmuuttajien ja vanhusten parissa tehtävässä kirkon työssä. Kristillisen uskon ydin voidaan tiivistää muutamaa keskeiseen asiaan. Uskontunnustus, kymmenen käskyä

ja Isä meidän -rukous ovat niistä tärkeimmät. *Usko ja elämä* -teos seuraa perinteisen katekismuksen järjestyksessä.

Selkokieli on suomen kielen muoto, joka on mukautettu sisällyttäen, sanastoltaan ja rakenteeltaan yleiskielistä luettavammaksi ja ymmärrettävämmäksi. Teoksen kielessä, kuvissa ja taitossa on huomioitu yksinkertaisuus ja ymmärrettävyys.

Olisi hyvä, jos testamentin vaihtoehtoja mietittäisiin useampia ja mukaan otettaisiin myös toissijaismääräyksiä. Testamentilla voi muun muassa määrätä, ettei lasten puolisoilla ole avio-oikeutta perintöomaisuuteen.

Testamentin laatiminen ei ole kuoleman kutsumista

Moni jättää testamentin tekemättä, koska pelkää sen tuovan mukanaan kuoleman. Sitä se ei kuitenkaan ole. Viisas varautuu kuolemaan tekemällä jälkisäädöksen. Liian usein ajatellaan, että kuolema tulee vasta vanhana.

MARJA LEENA LUUKKONEN teksti
RODEO / ANNEKE SCHRAM kuva

Testamentin merkitys korostuu jyväsyläläisen asianajajan **Tuomo Tapperin** mukaan erityisesti uusperheissä ja avoliitoissa.

Uusperheissä tilanne on monimutkainen, jos puolisoilla on lapsia edellisistä liitoista.

– Avopuolisoiden pitäisi tehdä testamentti aina. Muutoin riskinä on, ettei avopuoliso peri mitään, jos lapsia ei ole. Avopuolisolla ei ole oikeutta leskeneläkkeeseen eikä hallintaoikeutta yhteiseen asuntoon, Tapper havainnollistaa avolesken suojaus asemaa.

Juristi patistaa avopareja vihille ja laatimaan avioehtosopimuksen, jossa määrätään avio-oikeudesta. – Avoliitto antaa turvaa puolison kuoleman varalle. Myös avioehtosopimusta ei pidä jättää tekemättä. Lesken kuollessa ei veroa enää makseta. – Olisi hyvä, jos testamentin vaihtoehtoja mietittäisiin useam-

piä ja mukaan otettaisiin myös toissijaismääräyksiä. Testamentilla voi muun muassa määrätä, ettei lasten puolisoilla ole avio-oikeutta perintöomaisuuteen.

Avopuoliso ei peri mitään, jos lapsia ei ole

Vanha aviopari voi keskinäisessä testamentissa pitää leskelle käyttö- ja hallintaoikeuden ja luovuttaa omistusoikeuden perillisille. Tällöin lapset maksavat perintöveron, jota hallintaoikeus alentaa. Leski saa hallintaoikeuden nojalla esimerkiksi vuokratulot ja metsänmyyntitulot. Lesken kuollessa ei veroa enää makseta. – Olisi hyvä, jos testamentin vaihtoehtoja mietittäisiin useam-

piä ja mukaan otettaisiin myös toissijaismääräyksiä. Testamentilla voi muun muassa määrätä, ettei lasten puolisoilla ole avio-oikeutta perintöomaisuuteen.

Omistusoikeustestamentti voi olla avioparille oikeampi ratkaisu kuin hallintaoikeustestamentti, jos ei tule juttuun lasten tai näiden puolisojen kanssa. Asiantuntijaksi laaditulla testamentilla vanhemmat voivat estää lasten väliin rikkoutumisen ja perintöriitoihin joutumisen.

– Ilman testamenttia perilliset voivat joutua hallitsemattomaan kiistelyyn, jota lesken on surussa keskeillä raastava seurata.

Avioehtosopimuksen tekemistä avoliittoon solmittaessa Tapper pitää järkevänä.

– Jos on oltu naimissa 40-50 vuotta, avioehtosopimusta kan-

nantaa tarkastella uudestaan. Se voi nimittäin olla epäedullinen vanhalle leskelle, jos enemmän omistava kuolee ensin ja lapset perivät kaiken. Lapset maksavat kaikesta veron, eikä verotuksessa voida ottaa huomioon lesken saamaa verotonta tasinkoa. Jos avioehtoa ei ole, lesken on avio-oikeus ja hänen tulevaisuutensa on turvattu.

Testamentit ja avioehdot tulisi huoltaa esimerkiksi 20 vuoden välein tai elämäntilanteen muuttuessa. Testamenttia laadittaessa asiantuntijalta saa opastusta myös verotuksesta.

Eduvalvontavaltuus on monelle testamenttia tuntemattomampi käsite. Silti sen merkitys voi olla suuri.

Eduvalvontavaltuus tehdään siltä varalta, että henkilö ei enää ole oikeustoimikelpoinen. Jos ei pysty säirauden takia hoitamaan

Teetä testamentti asiantuntijalla

MARJA LEENA LUUKKONEN teksti

Useimmille karttuu elämänsä aikana maallista omaisuutta, jonka jakamisesta voi määrätä testamentilla. Testamentti kannattaa aina teettää asiantuntijalla, koska sen kaikkien vaikutusten ymmärtäminen edellyttää perintöoikeuden, avioarallisuusäännösten ja verosäännösten tuntemista.

– Testamentissa päätetään koko elämän aikana karttuneista työn hedelmistä ja säästöistä. Siksi tässä asiassa ei kannata pelata uhkapeliä, ettei leski tai muut läheiset joudu tukalaan tilanteeseen, varatuomari **Tuomo Tapper** opastaa.

Hengissä

Luuk. 12: 35-40

Jeesus sanoo: "Pitäkää vaatteenne vyötettyinä ja lamppunne palamassa. Olkaa niin kuin palvelijat, jotka odottavat isäntäänsä häistä valmiina heti avaamaan oven, kun hän tulee ja kolkuttaa. Autuaita ne palvelijat, jotka heidän herransa palatessaan tapaa valvomasta! Totisesti: hän vyöttäytyy, kutsuu heidät pöytänsä ja jää itse palvelemaan heitä. Autuaita nuo palvelijat, jos hän tapaa heidät näin valvomasta, tulipa hän ennen sydänyötä tai sen jälkeen! Ymmärrättehän, että jos talon isäntä tietäisi, minä yön tuntina varas tulee, hän ei antaisi murtautua taloonsa. Olkaa tekin valmiit, sillä ihmisen Poika tulee hetkellä, jota ette aavista."

Mikä on matkavalmiutesi?

Tekstissä on vähän semmoinen maku, että ihminen yllätetään pahanteosta. Miksi pitää valvoa ja olla varuillaan?

Ajattelen, että en elä elämäni vain itseäni varten, vaan olen Jumalan luomana toisia ihmisiä varten. Aina en jaksaa noin ajatella: itsekäät mietteet tulivat mieleen ja haluaisin rakentaa omaa maailmaani. Oikea varuillaan olo on sitä, että huomaa oman itsekkyytensä ja huomaa, että elämä yhteydessä Jumalaan on myös yhteyttä lähimmäiseen. Tarvitsen siis elämässäni toisia ihmisiä ja Jumalaa. Valvomisen on myös sitä, että kyselemme rukouksessa, mikä on Jumalan tahto, ja että viipymme Jumalan edessä ja miettisimme hänen lupauksiaan. Ei uuvuttavaa valvomista vaan turvallista olemista Jumalan kämmenellä.

Pitäkö Jeesusta pelätä? Eihän hän mikään "varas yössä" ole? Sanooko teksti, että pitäisi pelätä? Jeesus vain käyttää hyvää mielikuvaa asian esille tuomiseen. Varasta, joka tulee arvaamatta ja vie omaisuuden, pitää pelätä. Sellaiseen tilanteeseen

pitää valmistautua, olla varuillaan, ettei sitä pääse tapahtumaan. Samoin on hengellisen valmistautumisen kanssa: meidän pitäisi olla valmiita siihen hetkeen, kun Jeesus tulee, koska me emme tiedä sitä hetkeä. Jeesus puhuu tuon tekstin edellä tekopyhydestä, omaisuuden merkityksestä ja Jumalan huolenpidosta. Meidän pitäisi Jeesuksen sanojen mukaan päinvastoin olla murehtimatta mistään ja luottaa Jumalan johdatukseen.

Mitä teksti puhuu sinulle?

Tehtäväni on rukoilla ja tehdä työtä. Palvelia Jumalaa ja lähimmäistäni. Teksti siis puhuu voimakkaasti matkavalmiudesta. "Vyöttäytyminen" ajatuksena kiehtoo minua. Koko ajan pitää olla sellainen varustus, että olen valmis lähtemään. Ilman laukkaa tai saavaa, kuten tuttu virsi sanoo.

Mitä aiot saarnata?

Adventti valmistaa meitä muuhunkin kuin joulun tuloon. Haluan rohkaista ihmisiä odotukseen. Varasta, joka tulee arvaamatta ja vie omaisuuden, pitää pelätä. Sellaiseen tilanteeseen

Kysymys voisi kuulua: Mikä on sinun matkavalmiutesi? Kun Jumalan aika on käsillä, hän löytää palvelijansa sieltä, missä palvelee sanan lampuna ja palvelen.

Onko sinua "peloteltu" Jeesuksen toisella tulemisella? Mitä ajatus sinulle merkitsee?

Ei ole, enkä itsekään haluaisi pelotella. Minulle Jeesuksen toinen tuleminen merkitsee vapautusta odotuksesta. Silloin täytyvät Raamatun lupaukset. Jeesus on tuolloin edelleen lupauksen täyttäjät. Kun uskon Jeesukseen ja siihen, että Hänen ristinkuolemansa kautta olen Jumalan lapsi, ajatus on helpottava!

Mistä tietää, että tuo on Jeesus? Onhan niitä toisia tulemuksia tuon tuostaan ennusteltu?

Uskon, että kun se oikeasti tapahtuu, tiedämme että on kyseessä juuri se Jeesus, jota odotamme. Ajattelen, että se kaikki tarvitsee "vain" uskoa ja luottamaan siihen, että Jumala johdatetaan alkamansa työn loppuun. Ei minun tarvitse tutkia ennustuksia, kun on lupaus, johon luotan!

2. adventtisunnuntain Sibeliusmessu 8.12. Säynätsalon kirkossa, saarnaama pastori Päivi Kärkkäinen. Messu alkaa klo 10.

Säynätsalon kirkossa on 8.12. Sibeliusmessu. Jean Sibelius on säveltänyt teoksensa Andante Festivo alunperin Säynätsalon kirkossa 25-vuotispäivänsä v. 1922. Paikalle tulee jousikvartetti, jossa soittavat Teresa Innanen, Sini Souru, Anette Karpinen ja Samuli Souru. He soittavat Andante Festivon lisäksi Sibeliuksen kappaletta Berceuse ja säestävät Sibeliuksen virsissä Ei valtaa, kulta, loistoa ja Soi kunnia! Luojan. Kanttori Tiina Laiho soittaa flyygellillä Sibeliuksen Kuusen sekä uruilla Finlandia-hymnin.

Matti Norri: Perintö ja testamentti, Talentum, 2005

Sitä saa mitä tulee!

Näillä sanoilla onnitteli kaverini Facebookissa synttäräsankaria. Ajatuksesta löytyi sekä syytyä että pilkahdus huumoria. Tietysti sanonta "Sitä saa mitä tilaa", pitää tietyissä tilanteissa paikkansa, mutta ei suinkaan aina. Kokoat hyllykköä ja tilaamassasi paketissa onkin väärä tai puuttuvia osia. Ei paljoa naurata.

Tuo otsikko näyttää pätevän sekä ikävissä että myös iloisissa asioissa. Ei meidän perheessämme kukaan toivonut vaimoni sairastumista vakavaan, etenevään tautiin. Sen kanssa kuitenkin olemme tottuneet tulemaan toimeen päivä kerrallaan. Se on osa meidän elämäämme. Samalla tavalla isovanhemmuuden suhteen minulla ei ollut etukäteen aavistustakaan mitä kaikkea mukavaa se tuo tullessaan. Tyttäreni muisteli sunnuntaiaamuista soittoa minulle, kun kertoi pojan syntymästä. Ukki oli kysynyt: "Oletko tosissasi?" Ja synnytyksosastolla ensivierailulla harhailimme pitkän tovin sairaalan käytävillä uloskäyntiä etsien, vaikka minulla on yleensä hyvä suuntaaistus.

Parhaillaan elämme adventtiaikaa, joka valmistaa meitä joulun. Tässäkin voisi ajatella, että se joka valmistee joulun tuloa hyvissä ajoin, menestyy parhaiten ja saa sen minkä haluaa. Mutta liika valmistelu voi johtaa myös pettymykseen, etenkin jos odotukset ovat korkealla. Kysymys kuuluu, kuinka paljon elämää voi lopulta hallita? Huomaan itse jättäväni joulunvalmistelut sinne loppusuoralle, paitsi jos kelit ovat suosiollisia jäälyhtyjä tekoa ajatellen. Viime jouluihin, pihamaalla loisti 42 jäälyhtyä, eikä lukumäärä ollut sattuma. Päädyin leikkiläisesti lopulta samaan lukuun kuin supertietokone Douglas Adamsin Linnunradan käsikirjassa. Sehän seitsemän ja puolen miljoonan vuoden laskennan jälkeen ilmoitti elämän tarkoituksiksi luvun 42.

Tanskalainen teologi Søren Kierkegaard, yksi eksistentiaalisen varhaisvaikuttajista onkin todennut: "Elämä ymmärretään taaksepäin, mutta se täytyy elää eteenpäin." Muutama vuosi sitten jäädytysoperaationi tulokset sulivat jouluun vesiteeseen. Lohtuun ajattelin: eivät ne kynttilät olisi palaneet muutenkaan kovasta tuulesta johtuen. Sitäkin on mukava muistella, näin jälkikäteen.

Heikki Impiö
tiedottaja
Jyväskylän seurakunta

Neuvostoliittolaiset olivat käyttäneet rukajärveläistä Yrjönkirkkoa viljamakasiinina. Kokouksessaan olevia pappeja kirkon edustalla suomalaisiin kirkonmiehiin muistuttamalla, että taistelu saksalaisten rinnalla on myös sotimista yhteisen uskon puolesta ateistisia kenttäpiispan ja divisionankomentajan seurassa syyskuussa 1941. Natsipropaganda vetosi bolševistejä vastaan.

Sota-ajan kirkko kävi pirun kanssa belsebubia vastaan

Janne Könösen ja Markku Jokisipilän uutuuskirja kertoo suomalaisten epävirallisista mutta läheisistä suhteista natsi-Saksaan. Suomalainen kirkkovene souteli samaan suuntaan sotilaiden ja tiede- ja kulttuuriväen kanssa.

KAARINA HEISKANEN teksti
SA-KUVA, BAYERIN MAA-KIRKON ARKISTO kuvat

Janne Könönen ja Markku Jokisipilä ovat kaivaneet aikalaisia ja arkistolähteistä todisteita siitä, kuinka Suomen kulttuuri- ja tiede-elämän vaikuttajat ja sotilaat ohittivat poliittiset päättäjät solmiesaan suhteita natsi-Saksaan. Myös kirkon suhteet Saksaan olivat vanhastaan lämpimät.

– Suomen kirkolle Saksa oli vanhastaan teologisesti kaikkein tärkein maa, Könönen huomauttaa.

Saksa on **Martti Lutherin** kotimaa. **Mikael Agricola** oli käynyt siellä luterilaisista oppia hakemassa, ja *Jumala ompe linnamme* -virttä veisattiin Saksan kirkkoissa yhtä lailla kuin Suomessa. Ei siis ollut outoa, että suomalaiset kirkonmiehet pitivät yllä suhteita Saksaan natsien valtaannousun jälkeenkin. Suhteita lämmitti myös muisto vuoden 1918 sisällissodasta, jossa papisto oli asettunut enimmäkseen valkoisten puolelle, ja jossa Saksa oli avittanut valkoisia. Suo-

nessa ei huomattu tai ei haluttu huomata Saksan muuttumista totalitaarisiksi hirruvaltioksi.

Kansallissosialismi ei ollut lainkaan sopusoinnussa kristinuskon kanssa. Moni natsijohtaja oli hurahtanut myytteihin ja okkultistisiin oppeihin. Jotta natsismin ideat olisi saatu myydyksi Saksan kansalle ja sen tuleville liittolaisille, kristinuskoa ei kuitenkaan voitu täysin heittää yli laidan. Valtakunnankansleri **Hitler** vakuutti, että kristillinen usko pysyy kansan moraalisena ja eettisen elämän perustana. Lisäksi hän lupasi pitää yllä hyviä suhteita Vatikaaniin.

– Natsien säätämät lait riisivat kuitenkin kirkolta sen aseman, Janne Könönen kiteyttää.

Saksan valtio takasi katolisille oikeuden harjoittaa julkisesti uskoa mutta vaati samalla, että papit eivät sekaannu politiikkaan. Protestantit laitettiin ruotuun, kun kansallissosialistit ja heitä myötäilleet "saksalaiset kristityt" perustivat Saksan evankelisen kir-

kon. Sen johtaja piispa **Ludwig Müller** uskoi oppiin arjalaisesta Kristuksesta. Sen mukaan Jeesus ei ollut ristille alistunut, kärsivä hahmo, vaan arjalainen kulttuurisankari. Arjalainen teologia halusi puhdistaa *Raamatusta* juutalaisuuden eli *Vanhan testamentin* ja Paavaliin kirjeet.

Uusi evankelinen kirkko sai oppositiokseen Tunnustuskirkon, jonka näkyvimpiä johtajia olivat pastorit **Martin Niemöller** ja **Dietrich Bonhoeffer**. He pitivät yhteyttä Pohjoismaihin, etenkin Norjaan, Ruotsiin ja Tanskaan.

Suomessakin tajuttiin, että valtio oli ottanut Saksassa kirkon kuristusotteeseensa. Kirkon ristiriidosta ja Tunnustuskirkosta puhuttiin ja kirjoitettiin lehdistössä avoimesti 1930-luvulla. Ne viilensivät suhteita Saksan kirkkoon.

– Samanaikaisesti Suomen kirkko solmi suhteita myös anglikaanikirkkoon, mikä oli saksalaisuudentaustaneille kuin märkä rätsti vasten kasvoja, Könönen huomauttaa.

Varsinkin Martin Niemöllerin

keskitysleirituomio kesällä 1937 avasi monen suomalaisen kirkonmielen silmät. Könönen ja Jokisipilä arvioivat, että suomalaisen papiston Saksa-sympatia olivat varauksellisempia kuin muiden oikeistolaisien ryhmien, jotka olivat rakentaneet poliittisen maailmankuvansa 1918 tapahtumien varaan. Suomalaiset teologit karsivat myös kansallissosialistisen Saksan kristinuskon vastaisia piirteitä. Lisäksi suomalaisia arvelutti juutalaisvastaisuus. Kaikkia sekään ei huolestuttanut. Osa suomalaisista papeista piti aktiivisesti yllä suhteita Saksaan. IKL:ssä toimitivat muun muassa papit **Paavo Virkkunen**, **K.R. Kares**, **Elias Simojoki** ja **Urho Muroma**.

– Saksan juutalaiset ovat todennäköisesti käyttäneet rahan voimalla saamaansa vaikutusvaltaa väärin, ja sen tähden katsoo kolmas valtakunta täytyvänsä vapautua juutalaisista, Körttien *Herättäjä*-lehti kirjoitti Kristalliyön jälkeen.

Talvisodan jälkeen tilanne muut-

tui täysin. Kriittiset äänet vaikenivat. Saksalaiset vetosivat sumeilemalla kristinuskoon vakuuttamalla, että Saksa on tukipylväs ateistista Neuvostoliittoa vastaan.

”Mihin kirkko voi taipua ollakseen kirkko?”

– Tunnustuskirkon vaino ja juutalaisvainot lakaistiin maton alle. Suomalaiset pappisdelegaatit vierailivat Saksassa, ja Saksan ulkomaanpiispa **Theodor Heckel** tiensä käyntejään Suomessa. Häntä pidettiin täällä todella kuin piispa pappilassa, Könönen sanoo.

Heckel tapasi arkkipiispa **Kailan** lisäksi pääministerin, opetusministerin ja maan kulttuurierimaa. Hän osallistui Luther-Agricola-seuran perustavaan kokoukseen ja puhui suorassa radiolähetyksessä Yleisradiossa.

– Suomen kirkko oli osannut lukea ajan merkit ja valinnut jälleen

Piispa Salomies suorittaa seitsemän papin avustamana sankarivainajien siunauksen Joutsenossa 10.9. 1944. Papit eivät mukana rintamamiesten arjessa.

Saksan evankelisen kirkon ulkomaanpiispa Theodor Heckel (oik) vieraili jatkosodan aikana usein Suomessa.

Suhdekliniikka vastaa verkossa ihmissuhteista

Keväällä 2012 avattu Suhdekliniikka on saanut käyttäjiltään paljon positiivista palautetta. Suhdekliniikan vastauksia pari- ja ihmissuhdeksymyksiin on luettu 140 000 kertaa. Cityn lukijat ovat kiinnostuneita suhdeasioista ja etsivät niihin tietoa Citystä, joten Suhdekliniikka on löytänyt oikean kodin, toteaa **Panu Jansson** City.fi:stä.

Seurakunta-vaaleihin aikaa vuosi

Suomen evankelis-luterilainen kirkko valitsee uudet luottamushenkilöt nelivuotiskaudelle vuoden kuluessa marraskuussa. Seurakuntavaalien vaalipäivä on isänpäivä eli 9.11.2014. Vaalien teema on "Usko hyvän tekemiseen". Vaalikampanja nostaa esille kirkon toimintaa ja osallistuu keskusteluun elämästä, arvoista sekä kirkosta. Tutkimuksen mukaan kirkon ja seurakuntien monipuolinen hyvä tekeminen on yksi tärkeimmistä sivistä kuuluu kirkkoon. Seurakuntavaalit ovat toistaiseksi ainoa valtakunnallinen vaali, jossa 16-vuotiailla on äänioikeus. Seurakuntavaalit ovat jatkossa yksipäiväiset.

Kirkon Media-säätiön palkinto Virpi Suutarille

Dokumenttiohjaaja **Virpi Suutari** sai Kirkon Mediasäätiön Katso miinuun...-palkinnon 2013 elokuvastaan *Hilton! Täällä ollaan elämä*. Palkinto jaettiin Oulun lasten- ja nuortelokuvienviikolla. Elokuva antaa äänen niille, joiden ääntä harvemmin kuullaan. Kirkon mediasäätiön palkinnolla tuetaan kotimaista lasten ja nuorten elokuvaa sekä kannustetaan elokuvantekijöitä kristillisen vastuun ja arvomaailman pohdintaan. Palkinto jaetaan yhdelle kotimaiselle elokuvalle kerrallaan, ja se myönnetään elokuvan ohjaajalle. Palkinnon suuruus on 1 500 euroa.

Ulkomaanavulla kohta miljoona filippiiniläisille

Ulkoasiainministeriö on myöntänyt 400 000 euroa Kirkon Ulkomaanavun katastrofityöhön Filippiineillä. Suomalaisen lahjoitukset ovat Ulkomaanavun kautta tuottaneet 470 000 euroa. Lisäksi katastrofirahastosta käytetään uudelleenrakennukseen 100 000 euroa. Yhteensä Ulkomaanavun on pian koossa miljoona euroa Filippiineillä tehtävään jälleerakennustyöhön.

Ulkomaanapu käyttää keräysvarojaan suurelta osin opetuksen käynnistämisen tukemiseen. Noin 90 prosenttia katastrofialueiden kouluista on täysin tuhoutuneita. Jälleerakennus kestää vuosia.

Kaupunkilaiset haluavat lähettää maalaismaisemia

Suomalaisten postittavat toisilleen mielellään hyvin perinteisiä joulukortteja. Rakkaissa kuva-aiheissa on lunta, maalaismaisemaa ja tonttuja. Postilaatikoihin putoilee myös enkeli- ja seimenlapsikortteja.

PETRI KANANEN
teksti ja kuva

Punatulkkuja, narsukvaa lunta, kimmeltävä tähtitaivas ja pihalla touhukkaita tonttuja. Joulukorttimakumme on hyvin perinteinen.

Vaikka asumme kaupungeissa ja taajamissa, haluamme lähettää toisillemme maalaismaisemia. Liian kaupunkimaiset kortit jäävät Suomessa helposti pölyttymään kauppojen hyllyille.

Joulukorttien mökkitunnelmaa voidaan nykyaikaistaa urbaanimpaan suuntaan hileillä, lakoilla ja värimaailmalla. Kaupunkimaisemiäkin halutaan, mutta nekin ovat sinitaustaisia ja lumisia, jou-

lukortteja valmistavan Karto Oy:n tuotepäällikkö **Minna Kuusisto** sanoo.

Kammoamme mustaa joulua. – Suomalaiset haluavat nähdä lumisen joulun joulukortissa, vaikka lunta ei olisikaan.

Jyväskyläläisessä Kartossa tiedetään, miten joulukortteja tehdään. Vuodesta 1971 toiminut yritys hoitaa kaiken korttien ideoinnista niiden toimittamiseen myymälöihin.

Tällä hetkellä toimitetaan kauppoihin viimeisiä lisätilauksia. Vuoden 2014 joulun kuvateemojen valinta on alkanut jo elokuussa. Kortit painetaan kevättalvella ja pakataan kesälomien jälkeen.

Suomalaisten joulukortit ovat erilaisia kuin muualla Euroopassa. Haluamme esimerkiksi täysin erilaista punaista kuin englantilaiset, ranskalaiset tai espanjalaiset.

Hupikortteistakaan emme hirvittävästi innostu toisin kuin vaikka englantilaiset.

Hupikorttien pitää noudattaa perinteistä huumorilinjaa. Kovin ennakkoluulottomat hupiteemat ei kuulu suomalaiseen jouluun, eikä alkoholi.

Kartossa etsitään jokaiselle jouluun uusia tuulia. Kortinostajien toiveet ja halut vaihtelevat Suomen rajojen sisäpuolellakin.

Jokaiselle pitäisi löytää jotakin. Aina pitää kokeilla, ja yllättä-

viä onnistumisiakin löytyy sieltä joulukortista.

Muutama vuosi sitten tekstailimme peukalot punaisena joulutervehdyksiä ja lähettelimme sähköisiä kortteja. Sitten siirryimme Facebookiin. Minna Kuusiston mielestä sähköiset tervehdykset koetaan nykyisin vähän rasittaviksi.

Joulukortin asema on jopa vahvistunut, mikä on yllättävääkin. Ennen joulukorttien lähettäminen koettiin tietynlaisena velvollisuutena. Nyt vastaanottajan mielessä kirjeen ja kortin arvo on noussut. Kun lähettäjä jaksaa nähdä lähettämisen vaivan, ilahduttaa kortti lähettäjä ja vastaanottajaa.

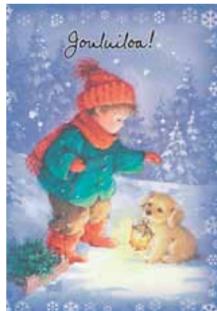
Joulukorttien lähettely on pääasiassa lasten, keski-ikäisten ja vanhusten puuhaa. Nuoret ja nuoret aikuiset eivät kortteja lähetele ennen kuin vakiintuvat.

Kolmenkymppin kieppeillä kortin arvo taas aletaan muistaa lapsuuden jälkeen.

Joulua vietetään, koska Jeesus syntyi silloin. Kristillinen sanoma myy myös joulukortteissa.

Kyllä meillä aina pitää jouluevankeliumi olla, enkelit on todella tärkeä kuva-aihe. Seimenlapsi pysyy aina suomalaiselle tärkeänä.

Katso korttien suosikkiaiheet [youtube.com/henkielama](https://www.youtube.com/henkielama)

Näitä kortteja suomalaiset tänä vuonna saavat. Lumisten maisemien, kynttiläasetelmien ja tonttujen rinnalle on tullut hiljalleen myös huumoria. Karton tämän vuoden uutuuksia on oikeassa reunassa oleva piparikortti. Suomalaiset ovat lähettäneet viime aikoina vuosittain lähes 50 miljoonaa joulukorttia.

Karton tuotejohtaja Eija Watia (vas.) ja tuotepäällikkö Minna Kuusisto aloittivat kuluvan vuoden joulukorttien kuva-aiheiden valinnan jo elokuussa 2012.

Jyväskyläläinen Karto Oy on valmistanut kortteja yli 40 vuotta. Yritys hoitaa korttibisnessä kaiken: suunnittelun, tuotannon ja jakelun myymälöihin. Yhtiö työllistää kaikkiaan 150 henkilöä.

Kauneimmat joululaulut Jyväskylän seurakunnassa

Kauneimmat Joululaulut tekee hyvää

HUHTASUO
8.12. klo 18 Huhtasuon kirkko, Nevakatu 6
15.12. klo 16 Lasten kauneimmat joululaulut, Halsilan kirkko, Kärpänkuja 5
15.12. klo 18 Halsilan kirkko

KELTIMÄKI
8.12. klo 16 Kortepohjan seurakuntakeskus, Isännäntie 4
15.12. klo 18 Keltinmäen kirkko, Keltinmäentie 10
16.12. klo 18 Kauneimmat joululaulut saame-suomi, Keltinmäen kirkko
6.1. klo 16 Sotainvalidiin sairaskoti, Keskuksiraalantie 40

KESKUSTA
12.12. klo 18 Lahjaharjun Kappeli, Ukonniementie 2
15.12. klo 16 ja klo 18 Kaupungin kirkko, Kirkkopuisto

KORPILAHTI
11.12. klo 18 Lasten kauneimmat,

seurakuntatalolla, Kirkonmäentie 1
12.12. klo 18 Putkilahden kylätalo, Vespuolentie 1950
15.12. klo 18 kirkko, Kirkonmäent. 3
17.12. klo 18 Ylä-Muuratjärven kylätalo, Petäjedventie 2178
18.12. klo 18 Oittilassa, Hämäläisillä, Vainionmäenrantatie 11
22.12. klo 16 Koski-Baari, Saakoskentie 5

KUOKKALA
8.12. klo 16 ja klo 19 Kuokkalan kirkko, Syytätjänk. 4
5.12. klo 16 ja klo 19 Kauneimmat joululaulut, Kuokkalan kirkko

PALOKKA
9.12. klo 11.45 Luhtisen palvelutalo, Ritopohjantie 23
11.12. klo 13 Ruusakoti, Norolant. 2
15.12. klo 16 Kauneimmat joululaulut lapsiperheille, Palokan kirkko, Rovastintie 8
15.12. klo 18 Palokan kirkko
19.12. klo 13 Palokan sairaala, Ritopohjantie 25

6.1. klo 15 Palokan Veteraanitalo, Haukkamäentie 2
21.12. klo 9 Saarenmaan koulu, koulun joulujuhla, Kokkomäentie 2

SÄYNÄTSALO
8.12. klo 14 Neulaskoti, Pihkatie 4
8.12. klo 16 Lasten kauneimmat joululaulut, Neulaskoti
11.12. klo 18 Lasten kauneimmat joululaulut, Säynätälön kirkko, Saarnatie 1
14.12. klo 18 Table en Bois -kahvila, Vuorenlahdenkatu 38, Säynätälö
15.12. klo 16 Säynätälön kirkko

TIKKAKOSKI
11.12. klo 18.30 Puuppolan koulu, Puuppolankoskentie 93
12.12. klo 18.30 Tikkakosken rauhanyhdistyksen talo, Jylhänperä, Hiidenjärventie 37
15.12. klo 16 ja klo 18 Tikkakosken kirkko, Kirkkokatu 18
19.12. klo 18 Nyrölään koulu, joulujuhla, Jatkolantie 11

VAAJAKOSKI
8.12. klo 14 Jyskän seurakuntakoti, Asmalamentie 4
8.12. klo 16 Lasten kauneimmat joululaulut, Vaajakosken kirkko, Kirkkotie 11
15.12. klo 16 ja klo 18 ja klo 21 Vaajakosken kirkko
22.12. klo 18 Koivuniemen kappeli, Koivuniementie 30

TAULUMÄKI Lohikoskentie 2
12.12. klo 19
17.12. klo 19.
21.12. klo 18.

VESALAN RIIHIKIRKKO
14.12. klo 16, klo 17.30 ja klo 19.

MUUT
10.12. klo 14 Kauneimmat joululaulut, Osallisuuden kahvihuoneen kokoontumisessa, Vanha Pappila, Vapaudenkatu 26
10.12. klo 18 Kauneimmat joululaulut, mukana kehitysvammaistyö, Kaupunginkirkko, Kirkkopuisto

11.12. klo 17 Seminaarinmäen kauneimmat joululaulut, Kaupunginkirkko
19.12. klo 19 Christmas Carols, Kaupunginkirkko

KAUNEIMMAT JOULULAUUT KONSERTIT, LIPUT 10/5€
15.12. klo 15 Vox Aurea, Taulumäen kirkko, Lohikoskentie 2
22.12. klo 15 Vox Aurea, Taulumäen kirkko

KAUNEIMMAT JOULULAUUT -MESSUT
14.12. klo 15 Familjemäsa och Lucia med De vackraste julsångerna i Keltinmäki kyrka, Keltinmäentie 10
15.12. klo 18 Taulumäen kirkko, Lohikoskentie 2
22.12. klo 10 Palokan kirkko, Rovastintie 8
22.12. klo 10 Säynätälön kirkko, Saarnatie 1
22.12. klo 10 Vaajakosken kirkko, Kirkkotie 11

Kauneimmat Joululaulut 2013

Kauneimmat Joululaulut kajahtavat vammaisten oikeuksien puolesta. Katso, missä voit laulaa ja tehdä hyvää.
www.kauneimmatjoululaulut.fi

Voit tehdä lahjoituksen myös tekstiviestillä.

Lähetä viesti
JOULU5 (5 €) tai **JOULU10** (10 €)
numeroon **16155**

Vuoden varainhankintateko 2012
Vastuullinen Lahjoittaminen Ry

Keräilykupa: Manner-Suomi 2020/2012/2095, voimassa 2013-2014, myönnetty 27.9.2012, Poliisihallitus. Aihenmaa 2012/6893, voimassa 2013, myönnetty 27.8.2012, Aihenmaan maakuntahallitus. Kerätyt varat käytetään vuosien 2013-2015 aikana Suomen Lähetysseuran ulkomaantyöhön.

SUOMEN LÄHETYSSEURA

Hautaus - kukkapalvelu Nooa

Labellasi hautajaisjärjestelyissä
Kauppakatu 12 JYVÄSKYLÄ, p. 014-614998
www.haatauspalvelu.noa.fi
AVOINNA ma-pe 9-18.00, la 9-13

Kauniit KUKAT meillä.
Vierailu sivuillamme!

LOPPUUNMYynti

Kirjat, adressit, kortit ja äänitteet (ei v. 2013 tuotteet)

- 20 %

Lapuan hiippakunnan lähetystoimisto,
Kauppakatu 19 C, ma-pe 9-14

<http://basaari.mission.fi/>

KIRKON ULKOMAANAPU
actalliance

Nyt myös ussia
Sydämen Lahjoja!

Halaut
Rakkautta

ANNA TÄNÄ JOULUNA TOISENLAISIA LAHJOJA
JA MUUTAT PERHEIDEN ELÄMÄÄ KEHITYSMAISSA.

Toisenlainen lahja®
- HÄNELLE, JOLLA ON JO KAIKKEA

Tilaa Toisenlaiset Lahjat verkosta toisenlainenlahja.fi
tai puhelimitse 020 787 1201.

Apua kehitysvammaisten lapsille, tukea kristillisille televisio-ohjelmille

■ KIRKON TIEDOTUSKESKUS teksti

Kehitysvammaisten lapset saavat Suomen Lähetysseuran keräämät tuotot joulukeräyksestä ja Kauneimmat Joululaulut -tilaisuuksien kolehdista. Lisäksi ensimmäisenä adventtina 1.12. kerätään jumalanpalveluksissa kolehti kehitysvammaisten lasten aseman parantamiseen Suomen Lähetysseuran kautta. Vammaisten ihmisoikeudet ovat kehitysvammaisissa puutteellisia. Lähetysseuran tuella järjestetään koulutusta ja terveydenhoitoa. Lisäksi tuetaan erityisopetusta ja viittomakielen taidoissa ja annetaan oikeaa tietoa vammaisuuden syistä ja ehkäisemisestä. Lisätietoja www.kauneimmatjoululaulut.fi.

Kirkon Ulkomaanavun adventti-keräys kohdistuu kehitysvammaisiin köyhyydessä eläville lapsille. Vainoilla koulutetaan perheitä sairauksien ehkäisyssä ja hoidossa, sekä hankitaan erityisruokaa sitä tarvitseville lapsille. Lisätietoja www.kirkonulkomaanapu.fi.
Kirkon Ulkomaanapu kehottaa myös toisenlaisen lahjan hankkimiseen. Eettiset joululahjat ovat esimerkiksi naisten koulutuksen tukemista tai työkaluja kehitysvammaisten perheille. Lisätietoja www.toisenlainenlahja.fi.

Kansanlähetyksen Suuressa mukana -joulukeräys tukee kirkkojen rakentamista Venäjällä, Etiopiassa ja Japanissa. Lisäksi perustetaan seurakuntia Etu-Aasiassa. Lisätietoja www.sekl.fi.

Radionlähetyksjärjestö Sanansaattajat suuntaa Joulun valoa -keräyksen tuotot Iraniin ja lähialueille. Keräyksen tuella maksetaan palkkaa kristillisen SAT-7-satelliittitelevision kanavan toimittajille. Keräys on osa Sansan 40-vuotisjuhlavuotta. Lisätietoja www.sansa.fi.

Pliaseuran joulukeräys aloittaa kolmivuotisen kampanjan: Kolmen vuoden aikana valmistuu sata uutta raamatunkäännöstä. Valmiit käännökset ovat 500 miljoonan ihmisen luettavissa heidän omalla kielellään. Lisätietoja www.piplia.fi.

Yleiskristillinen medialähetyksjärjestö IRR-TV kohdistaa keräyksen tuotot lapsille Suomessa, Venäjällä ja Intiassa. Suomessa kohteena ovat köyhyyden alapuolella elävät lapsiperheet, erityisesti yksinhuoltajaperheet. Venäjällä varat ohjataan katulapsien ja lapsivankien auttamiseen, Intiassa tuetaan ihmiskaupan uhreja ja katulapsia. Lisätietoja www.jouluenkelii.fi.

Perinteinen joulun tuki on Pelastusarmeijan keräys kotimaan vähävaraisille perheille. Padat ilmestyvät kaduille joulukuussa. Lisätietoja www.pelastusarmeija.fi.

Merimieskirkko kerää varoja merenkulkijoiden parissa tehtävään työhön. Se tukee merenkulkijoiden arkea keskustelemalla ja auttamalla, esimerkiksi kuljettamalla heitä kaupunkiin hoitamaan asioita. Lisätietoja www.merimieskirkko.fi.

Lähetysyhdistys Kyväjä kohdistaa joulukeräysvarat nuorten parissa tehtävään työhön Japanissa, Mon-

goliassa ja itäisessä Aasiassa. Nuorille järjestetään muun muassa opiskelijatapahtumia yliopistoissa sekä urheilutapahtumia ja leirejä. Lisätietoja www.kylvaja.fi.

Kansan Raamattuseuran joulukeräys kohdistuu kristilliseen työhön nuorten ja opiskelijoiden parissa Suomessa. Lisätietoja www.kansanraamattuseura.fi.

Yleiskristillinen medialähetyksjärjestö IRR-TV kohdistaa keräyksen tuotot lapsille Suomessa, Venäjällä ja Intiassa. Suomessa kohteena ovat köyhyyden alapuolella elävät lapsiperheet, erityisesti yksinhuoltajaperheet. Venäjällä varat ohjataan katulapsien ja lapsivankien auttamiseen, Intiassa tuetaan ihmiskaupan uhreja ja katulapsia. Lisätietoja www.jouluenkelii.fi.

Perinteinen joulun tuki on Pelastusarmeijan keräys kotimaan vähävaraisille perheille. Padat ilmestyvät kaduille joulukuussa. Lisätietoja www.pelastusarmeija.fi.

Merimieskirkko kerää varoja merenkulkijoiden parissa tehtävään työhön. Se tukee merenkulkijoiden arkea keskustelemalla ja auttamalla, esimerkiksi kuljettamalla heitä kaupunkiin hoitamaan asioita. Lisätietoja www.merimieskirkko.fi.

Jouluun messut 2013

Sunnuntaina 8.12. klo 11.00 - 16.00

Jyväskylän Hipposhallilla (Rautopohjankatu 6)

YLEISÖLLE VAPAA PÄÄSY!
Myynnissä kirstuja, koristeita, joululahjat tuotteita, leivoja, ruokavalmisteita, arpoja ym. ym.

Muuta järjestä Nuorten Henki-Suomi ry www.nuortenhenki-suomi.fi 043-112 4609

HEALING ROOMS RUKOUSKLINIKKA
Rukouspalvelua
Rukousta niiden puolesta, jotka sitä tarvitsevat: sairaudet ja muut mieltä painavat asiat
PERJANTAISIN klo 18:30 - 20:30
13.12. / 10.1. / 24.1. / 7.2. / 21.2. / 7.3. / 21.3. / 4.4. / 18.4. / 2.5. / 16.5. / 30.5. 2014
Vapausrkn tiloissa
Puutarhakuja 16, Jyväskylä
Tervetuloa!
Lisätietoja: www.healingrooms.fi

Lämminhenkinen juhla- ja kokoustila keskustassa
Jyväskylän NNNKY, Puistotori 4
040 740 4472, jklnnky@elisanet.fi
www.ywca.fi > paikallisyhdistykset > Jyväskylä

Avain ammattiin
TULEVA KEITTIÖMESTARI

ANNA AVAIN AMMATTIIN

TULEVA KEITTIÖMESTARI

Yli 15.000 suomalaista allekirjoitti vetoomuksen nuorten toimeentulon puolesta. Vetoamus luovutetaan presidentti Sauli Niinistölle, jotta hän Suomen ulkopolitiikan johtajana edistäisi kehitysvammaisten nuorten mahdollisuuksia saada ammattikoulutusta ja päästä irti köyhyyden kierteestä.

KIRKON ULKOMAANAPU
actalliance

Tuettu ulkoministeriön kehitysyhteistyövaroin.

Jouluun messut 2013

Sunnuntaina 8.12. klo 11.00 - 16.00

Jyväskylän Hipposhallilla (Rautopohjankatu 6)

YLEISÖLLE VAPAA PÄÄSY!
Myynnissä kirstuja, koristeita, joululahjat tuotteita, leivoja, ruokavalmisteita, arpoja ym. ym.

Muuta järjestä Nuorten Henki-Suomi ry www.nuortenhenki-suomi.fi 043-112 4609

HEALING ROOMS RUKOUSKLINIKKA
Rukouspalvelua
Rukousta niiden puolesta, jotka sitä tarvitsevat: sairaudet ja muut mieltä painavat asiat
PERJANTAISIN klo 18:30 - 20:30
13.12. / 10.1. / 24.1. / 7.2. / 21.2. / 7.3. / 21.3. / 4.4. / 18.4. / 2.5. / 16.5. / 30.5. 2014
Vapausrkn tiloissa
Puutarhakuja 16, Jyväskylä
Tervetuloa!
Lisätietoja: www.healingrooms.fi

Lämminhenkinen juhla- ja kokoustila keskustassa
Jyväskylän NNNKY, Puistotori 4
040 740 4472, jklnnky@elisanet.fi
www.ywca.fi > paikallisyhdistykset > Jyväskylä

Avain ammattiin
TULEVA KEITTIÖMESTARI

ANNA AVAIN AMMATTIIN

TULEVA KEITTIÖMESTARI

Yli 15.000 suomalaista allekirjoitti vetoomuksen nuorten toimeentulon puolesta. Vetoamus luovutetaan presidentti Sauli Niinistölle, jotta hän Suomen ulkopolitiikan johtajana edistäisi kehitysvammaisten nuorten mahdollisuuksia saada ammattikoulutusta ja päästä irti köyhyyden kierteestä.

KIRKON ULKOMAANAPU
actalliance

Tuettu ulkoministeriön kehitysyhteistyövaroin.

Joulun säveliä kirkkoissa

PALOKAN UUSI KAMARIKUORO ESITTÄÄ JOULUISTA BACHIA

Palokan uuden kamarikuoron (kuvasa) konsertissa Palokan kirkossa 8.12. klo 18 soivat Bachin kantaatti *Laps on meille syntynyt* sekä osia Bachin jouluratoriasta. Trumpetti kirkastaa ilosanomaa. Mukana on soitinyhte sekä urkuri Liisa Prantenen ja solistit Annastiina Tahkola ja Joose Vähäsöyrinki, tenorisoolot Pertti Tahkola. Vapaa pääsy, 10 euron ohjelma musiikkityölle.

IHMISEN ÄÄNI SUUNTAAN KORPILAHDELLA VALOA KOHTI

Kamarikuoro Ihmisen ääni esiintyy Korpilahden kirkossa 8.12. klo 14. Valoa kohti -konsertissa kuullaan muun muassa Jean Sibeliuksen ja Jaakko Linjaman joululauluja sekä Felix Mendelssohnin joulukantaatti, joka pohjautuu virsikirjan koraaliin *Enkeli taivaan*. Tilaisuudessa vuorottelevat musiikki ja luettu joulun ajan profetiat. Urut Kaisa Alasaarela, solistit Johannes Heikkilä ja Hanna Liukkonen. Konsertin johtaa Matias Lahti. Vapaa pääsy, kolehti alue seurakunnan musiikkityölle.

JOULUN SÄVELT SOIVAT KESKIVIIKKOISIN KAUPUNGINKIRKOSSA

Joulun sävel kutsuu keskiviikkoin musiikin äärelle klo 12–12.30. 11.12. esiintyvät Hannele Valtasaari, laulu, ja Risto Valtasaari, urut ja piano. Yhteislauluja. 18.12. ovat vuorossa Carmas Lee, laulu ja nokkahuilu, ja Hannu Tenkanen, urut ja piano. Kolehti Suomen Lähetysseuralle.

AALTO-SALIN JOULUKONSERTISSA SAA YLEISÖKIN LAULAA

Aalto-salissa kajahtaa, kun Virsimiehet, Virsiveljet ja Janne Halmelan johtama Kajastus-puhallinorkesteri soittaa, laulaa ja laulattaa tuttuja joululauluja ja virsiä. Konsertti kuullaan 10.12. klo 18 Aalto-salissa ja 12.12. klo 18 Kuokkalan kirkossa. Ohjelmat 5 euroa, tuotto Kuokkalan flygeelirahastolle.

STUDIOKUORON JOULU LOISTAA KUOKKALASSA

Jyväskylän Studiokuoron joulukonsertti Loistava joulu lauantaina 14.12. klo 16, johtaa Hannu Ikonen. Ohjelma 15 euroa Kuokkalan flygeelirahastolle.

MIESKUORO SIRKAT JOULUISINA TAULUMÄELLÄ

Sirkat konsertoi Taulumäen kirkossa 16.12. klo 19. Sirkkoja johtaa Nikke Isomöttönen, solisti on soprano Emily Losier. Eliisa Suni säestää pianolla. Lippuja voi ostaa etukäteen Sokokselta, Prismoista tai Sirkolta. 5-etukortilla lippu 15 euroa, muuten 20 euroa. Alle 12-v. vanhempien seurassa ilmainen.

CANTINOVUM JA TÄHTI SUUREMPI MITA

Kamarikuoro Cantinovum ja Tähti suurempi mita -joulukonsertit kuullaan Kuokkalan kirkossa 17.12. klo 19 ja Taulumäen kirkossa 19.12. Konsertit johtaa Rita Varonen. Ohjelma 15/8 euroa.

SAMULI EDELMANN JA HILJAISSUUDEN VALO HUHTASUOLLA

Edelman konsertoi Huhtasuo kirkossa 19.12. klo 19. Lippu 27,50 € lippupalvelusta ennakkoon, tai ovelta 28 euroa. Konsertissa kuullaan sekä vanhoja tuttuja kappaletta että uusia teoksia, joita ovat kirjoittaneet muun muassa Mikko Kuustonen, Timo Kiskinen, Pekka Ruuska, Leri Leskinen, Markus Koskinen ja Pepe Johansson.

ITSENÄISYSPÄIVÄN 6.12.2013 OHJELMA JYVÄSKYLÄSSÄ

JUHLAJUMALANPALVELUS TAULUMÄEN KIRKOSSA KLO 10.00, Lohikoskentie 2

SEPPELTENLASKUTILAISUUS VANHAN HAUTAUSMAAN

SANKARIHAUDALLA KLO 11.30, Puistokatu

ITSENÄISYSPÄIVÄN JUHLA JYVÄSKYLÄN PAVILJONGISSA KLO 13.00,

Messukatua 10. Pysäköinti P2-alueella, Uno Savolan kadulla.

Juhlpuhujana on Keski-Suomen sairaanhoitopiirin johtaja Juha Kinnunen.

Tervehdyspuheen pitää Jyväskylän kaupunginvaltuuston puheenjohtaja

Pauli Partanen. Juhlassa esiintyvät Ilmavoimien soitokunta solistinään

Mikael Konttinen, pyörätuolittansparrari Teija Kustula ja Pekka Laine ja

ISON Tanhuojien JUNTU-ryhmä.

Juhlaan on vapaa pääsy. Kahvitarjoilu klo 12.00. Suuret kunniamerkit.

ITSENÄISYSPÄIVÄN SOIHTUKULKUE KLO 18.00

Kulku lähtee yliopiston pääarakennuksen edestä kohti Vanhaa hautausmaata. Sankarihaudalla seppelienlaskutilaus klo 18.30. Järjestäjänä Jyväskylän yliopiston opettajankoulutuslaitoksen 1. vuosikursin opiskelijat.

HARJUN PORTAAT VALAISTUNA KLO 18.00–20.00

Järjestäjänä Jyväskylän Partiolaiset ry ja Jyväskylän Metsänkävijät ry.

Asukkaita kehoitetaan vanhan tavan mukaan järjestämään juhvalaistusta klo 18.00–20.00.

Jyväskylän kaupunki
Jyväskylän seurakunta
Luonetjärven varuskunta

Tapahtumat

6.12.–19.12.2013

TAULUMÄEN KIRKKO

Naiskuoro Pulsin joulukonsertti 5.12. klo 19. Ohjelma 10 €. **Itsenäisyypäivän sanajumalanpalvelus** pe 6.12. klo 10, Helin, Hassinen. **Joulukonsertti** la 7.12. klo 18.30, Laulu-Miehet, joht. Matti Hyökkö. Ohjelma 20 €. **Musica-kuoron** joulukonsertti la 7.12. klo 21, joht. Pekka Kostiainen. Ohjelma 20/10 €.

Tuomasmessu su 8.12. klo 18, Liukkonen, Watia, Kokko, Virkkala-Järvinen, Laasonen ja bändi. Aartolahti ja kuoro. **Tuomasmessun** raamattu- ja keskusteluryhmä ti 10.12. klo 18. **Jyväskylän Sinfonian** konsertti ke 11.12. klo 19.

Kauneimmat joululaulut -yhteislaulut-laisuus to 12.12. klo 19, Maritta ja Heikki Tynkynnen sekä Laajavuoren Toratyt, Lux Auribus, joht. Kimmo Tuuri.

Kirsi Rannon joulukonsertti pe 13.12. klo 19. **Jyväskylän Naislaulajien** joulukonsertti la 14.12. klo 16, joht. Rita Varonen. **Kauneimmat joululaulut** -konsertti su 15.12. klo 15, Vox Aurea, Kolmekuuset, Viitala. Ohjelma 10/5 euroa. **Kauneimmat joululaulut** -messu su 15.12. klo 18, Palola, Nieminen, Tiusanen, Naiskuoro Pulssi.

Sirkkojen joulukonsertti ma 16.12. klo 19, joht. Nikke Isomöttönen. **Kauneimmat joululaulut** -yhteislaulut-laisuus ti 17.12. klo 19, Palokan kamarikuoro joht. Pertti Tahkola. **Tahkolan perheen** joulukonsertti ke 18.12. klo 19. **Kamarikuoro Cantinovum**in joulukonsertti to 19.12. klo 19, joht. Rita Varonen.

HUHTASUON ALUESEURAKUNTA

Messu 2. adventtisuunnuntai 8.12. klo 10, Tervonen, Mertanen. **Kauneimmat joululaulut** su 8.12. klo 18, Mertanen. **Messu, partiolaisten** kirkkopyhä 3. adventtisuunnuntai 15.12. klo 10, Konsti, Mertanen. **Huoltamo** su 15.12. klo 16. Nuorille aikuisille ja lapsiperheille. Huoltamotiimi ja O. Väättäinen. **Hiljaisuuden valo**, Samuli Edelmannin konsertti to 19.12. klo 19. Lippu 27,50 € lippupalvelusta ennakkoon, ovelta 28 €.

Lapset ja perheet:

Kerhot jatkuvat joulutauon jälkeen vk 3. **Lasten joulukirkot** ke 18.12. klo 9 ja 10. **Kierrätyskierrokselta** ma 9.12. klo 10, 17.30–19.30. Ilm. 050 3235355. **Aikuisten käsityökerho** to 10.12. klo 18–20. **Aikuinen-lapsi -käsityöpaja** to 12.12. klo 17.30–19.30. Ilm. 050 323 5355.

Nuoret:

Kerhot jatkuvat vk 2. Tied. 050 549 7017.

Ryhmätoimintaa:

Eläkeläisten kerho to 12.12. klo 14. Jouluoppo; Tervonen ja Vepsäläinen. **Pietarin kiljan** joulujuhla ti 17.12. klo 18. **Naisten jumppa** to klo 18–19.

Diakoniapäivystys ma–ke klo 9–10.30, muuna aikana elina.vepsäläinen@evl.fi 050 549 7005.

HALLSILAN SEURAKUNTAKESKUS **Itsenäisyypäivän sanajumalanpalvelus** pe 6.12. klo 12, Konsti, Salmela, Jyväskylän puhallinorkesteri. **Messu** 2. adventtisuunnuntai 8.12. klo 12, Väättäinen, Salmela. **Matka joulun** ihmeeseen su 8.12. klo 16.

Menovinkki

Matkalla joulun ihmeeseen Hallsilan kirkolla joulun juhdatavat Gusu-lauluyhte, Ilona Rimpilä, Esko Turpeinen ja Maria Salmela. Konsertti 8.12. klo 16. Vapaa pääsy.

Lasten kauneimmat joululaulut 15.12. klo 16, Salmela, Lyytinen, Siistonen, Lapsikuoro ja Bändi. Glögi ja piparitarjoilu.

Kauneimmat joululaulut su 15.12. klo 18, Siistonen, Salmela, IlloSet, Ihanaiset, Majakka, Bändi. Glögi ja piparitarjoilu ennen tilaisuuden alkua. **Kauneimmat joululaulut** pe 20.12. klo 13 Telkänpesä, Telkät. 2. Salmela, Halonen.

Lapset ja perheet:

Lasten joulukirkot ti 17.12. klo 9 ja 10. **Kerhot** jatkuvat joulutauon jälkeen vk 3.

Kouluikäiset:

Kerhot jatkuvat vk 2.

Ryhmätoimintaa:

Aamurukouspiiri ke klo 8. Viim. ke 18.12. Jätkeu 8.1.2014. **Torstaitapaaminen** to 19.12. klo 13. Joulutunnelmissa **Raamattupiiri** to 12.12. klo 17. **Miesten tupailla**, ke 18.12. klo 18. **Mies ja Joulu**, Väättäinen.

Musiikki:

Tied. 050 380 0608.

Diakoniapäivystys:

ma–ke klo 9–10.30, muuna aikana juha.halonen@evl.fi 050 549 7024.

KELTINMÄEN ALUESEURAKUNTA

Suomalainen messu, sanajumalanpalvelus pe 6.12. klo 10, Jurva, Nieminen, Lintunen, Lähde!-kuoro. Mäkipartio. Kahvit. **Messu** *Kuninkaasi tulee kunniasa* su 8.12. klo 10, Salminen, Pitkänen, Lintunen, Kallio, pyhäkoulu, kahvit.

Aamurukous ti 10.12. klo 8–8.30. **Hiljainen aamurukous** to 12.12. klo 8–8.30. **Konsertti** pe 13.12. klo 19, Harjun Laulu ja Jyväskylän Salonkiorkesteri. Ohjelma 12/10 €.

Familjemässä och Lucia med De vackraste julsångerna la 14.12. klo 5.

Menovinkki

Familjemässä och Lucia med De vackraste julsångerna la 14.12. klo 15 i Keltinmäki kyrka. Pitkänen, Nieminen.

Messu *Tehkää tie kuninkaalle* su 15.12. klo 10, Ridanpää, Vilkkö, Lintunen, Kallio, pyhäkoulu, kirkkokahvit. **Kauneimmat joululaulut** su 15.12. klo 18, Vilkkö, Lintunen, Seurakuntakuoro. Kolehti lähetystyölle. **Lasten joulukirkot** ma 16.12. klo 9, 9.45, 10.30, Ridanpää, Nieminen, lastenohjaajat. **Kauneimmat joululaulut saame–suomi** ma 16.12. klo 18, Wimpe Saari, Erva Niitytuopio, Jorma Vilkkö, Jukka Hassinen. **Kauneimpia joululauluja** saameksi ja suomeksi. Huom! Aika muuttunut. **Aamurukous** ti 17.12. klo 8–8.30. **Löytöretkiä Raamattuun** ke 18.12. klo 18. **Luukkaan seurassa**, Eivor Pitkänen. **Hiljainen aamurukous** to 19.12. klo 8. **Taka-Keljon lähetyspiiri** ke 15.1. klo 18.30, Kakkureilla, Kortesusonkatu 24. **Mahdollisuus keskusteluun** ja esirukoukseen jumalanpalveluksen jälkeen.

Lapset ja perheet:

Kerhot joulutauolla viikolla 51–2. **Päiväkerhot** tied. 050 372 5573, 050 412 1514. **Perheolkkari** ke klo 9–11. **Lapsi- ja perhetöiden** tied. 050 340 0639. **Muskarit** tied. 050 340 9898.

Kouluikäiset:

Kerhot joulutauolla viikolla 51–2. Tied. 050 549 7002.

Kirkkis Avomit olet alakouluilaisille ma ja ke klo 13–16. Tied. 050 549 7002.

Nuoret:

Tied. 050 549 7010, 050 549 7030. **Facebookissa:** Keltinmäen aluseurakunnan nuorisotyö.

Avustajakoulu 12.12. klo 17. **Nuorten joululaulelot** 18.12. klo 18.

Ryhmätoimintaa:

Lähetyspiiri ma klo 13 (alkaa 13.1.). **Olohuone** ke klo 13–15. Tarjoilua, vapaaeht. maksu. Tied. 050 549 7032.

Joulutauolla vk 50–2 (alkaa 15.1.). **Maahanmuuttajat** ti klo 10–12.

Musiikki:

Näikkäri kouluikäisten kuoro ke klo 15.30. Tied. 050 549 7049. **Seurakuntakuoro** to 18–19.30. Tied. 050 521 5414.

Diakoniatyöntekijä

Diakonin päivystys ti klo 9–11 ja to 12–14, muulloin sop. mukaan, heidi.kallio@evl.fi 050 549 7032. **Päivystystä** ei ole 17.12. **Diakoniamyyjäiset** Keltinmäen kirkolla la 21.12. Lahjoituksia otetaan vastaan ti 17.12. klo 12 alkaen Keltinmäen kirkolla. Tied. Ainoleena Laitinen, 050 549 7026 tai Heidi Kallio, 050 549 7032.

KORTEPOHJAN SRK-KESKUS

Diakonin joululaulut su 8.12. klo 16, Jurva, Nieminen. Mukaan kutsutaan myös opiskelijoita. **Pappi paikalla** to 12.12. klo 12.30–13.30. **Lähetysmyyjäiset** la 14.12. klo 10–12, leivonnaisia, karjalampiirakoita, käsitöitä. **Messu** *Tehkää tie Kuninkaalle* su 15.12. klo 16, Ridanpää, Nieminen, Häyrinen, pyhäkoulu. **Lasten joulukirkot** ke 18.12. klo 9, 9.45, 10.30, Ridanpää, Lintunen, lastenohjaajat. **Hiljentyöryhmä** Perjantain Puolipäivä pe 20.12. klo 12–14. Tied. 040 709 4062. **Mahdollisuus keskusteluun** ja esirukoukseen jumalanpalveluksen jälkeen.

Lapset ja perheet:

Kerhot joulutauolla viikolla 51–2. **Päiväkerhot** tied. 050 408 8852, 050 380 0426. **Perheolkkari** ma klo 9–11. **Lapsi- ja perhetöiden** tied. 050 340 0639. **Muskarit** tied. 050 571 5155.

Kouluikäiset:

Kerhot joulutauolla viikolla 51–2. Tied. 050 549 7002.

Alakouluisten olkkari to klo 13–16. Tied. 050 549 7002.

Nuoret:

Tied. 050 549 7010 ja 050 549 7030.

Ryhmätoimintaa:

Lähetyspiiri ke klo 10–12 (paritt. viikot). **Tiistaitapaaminen** to klo 13–14.30 (paritt. viikot). **Torstaijuhla** avoinna klo 12–13.30. Tarjoilu maksuttomia. **Lähetys- ja raamattupiiri** ke 11.12. klo 13 (parill. viikot), Helle. **Draamaryhmä Toivo** ma klo 16. Tied. Anneli Malinen 040 826 8006.

Musiikki:

Lähde! Nuorten aikuisten kuoro to klo 18–19.30. Tied. 050 549 7049.

Diakoniatyöntekijä

Päivystys ti ja to klo 9–10.30, muulloin sop. mukaan, leena.hayrinen@evl.fi 050 549 7008.

KYPÄRÄÄMÄKI-KÖHNIÖ

Lapset ja perheet: Kerhot joulutauolla viikolla 51–2. **Kypärämäen** toimittilat Työväenyhdistyksen tiloissa os. Erämiehenkatu 6. **Päiväkerhot** tied. 050 408 8852, 050 380 0426. **Perheolkkari** to klo 9–11. **Lapsi- ja perhetöiden** tied. 050 340 0639.

Kouluikäiset:

Kerhot joulutauolla viikolla 51–2. Tied. 050 549 7002.

Nuoret:

Tied. 050 549 7010, 050 549 7030.

Ryhmätoimintaa:

Saihokadun olohuone joulutauolla. **Diakoniatyöntekijä** **Kypärämäen päivystys** Kortepohjan srk-keskuksessa (Isännantie 4) ke klo 9–11. Tied. Ainoleena Laitinen 050 549 7026.

RUOKE-KUOHU-VESANKA **Kuohun päivipiirin** joululaulut kylätalolla ma 16.12. klo 13–15. Tied. 050 549 7026, Laitinen. **Kauneimmat joululaulut** ke 4.12. klo 12 Vesanang Rientolassa, Rientolantie 2.

KESKUSTAN ALUESEURAKUNTA

KAUPUNGINKIRKKO

Avoinna ke–pe klo 11–14. **Itsenäisyypäivän sanajumalanpalvelus** pe 6.12. klo 10, Pirtala, Valtasaari, Aino Pöyhönen, piano. **Messu** su 8.12. klo 10, Niiles-Hautanen, Ilvesmäki, Tenkanen. **KohtaamisPaikan iltamessu** su 8.12. klo 17. **Mika Kilkki**. Ei lastenohjelmia. **Lasten joulukirkot** ma 9.12. klo 9.15 ja 10.15. **Lasten joulukirkot** ti 10.12. klo 9.15 ja 10.15.

Kauneimmat joululaulut, mukana seurakunnan kehitysvammaistyö, ti 10.12. klo 18. **Musikantit**. **Joulun sävel** ke 11.12. klo 12–12.30, Hannele Valtasaari, laulu, Risto Valtasaari, urut ja piano. **Yhteislauluja**. **Vapaaeht. kolehti** Suomen Lähetysseuralle. **Seminaarinneimen kauneimmat joululaulut** ke 11.12. klo 17, Kimmo Nieminen, Pia Laasonen, Yliopiston opiskelijoita.

Nuorten kauneimmat joululaulut ke 11.12. klo 19, Tikkanen, Laasonen **Viikkomessu** to 12.12. klo 13. **Kuulen joulun** – jazztahtava joulukonsertti to 12.12. klo 19.

Deutscher Adventsgottesdienst und deutsche Weihnachtsslieder/Saksankielinen adventtiharua la 14.12. klo 15, Katja Röker, Elina Fuchs, Risto Valtasaari. Ulla Sipilä ja Svante Arvedson, nokkahuilu, Christine Bärklin, diskanttigamba, Eeva Tourunen, trumpetti. Klo 16 saksalaisia joululauluja ja kahvit Vanhassa pappilassa, Vapaudenk. 26. **Messu** su 15.12. klo 10, Watia, Tikkanen, Laasonen.

Kauneimmat joululaulut su 15.12. klo 16 Watia, Valtasaari, Hyvät Jyvät. Klo 18 Watia, Laasonen, Stemmna. **Musica-kuoron** joulukonsertti joht. Pekka Kostiainen, ti 17.12. klo 21. **Joulun sävel** ke 18.12. klo 12–12.30, Carmas Lee, laulu ja nokkahuilu, Hannu Tenkanen, urut ja piano. **Vapaaehtoinen kolehti** Suomen Lähetysseuralle. **Joululauluita** ke 18.12. klo 19, Wuolio. **Viikkomessu** to 19.12. klo 13. **Christmas Carols** (englanninkieliset joululaulut) to 19.12. klo 19, Matti Väättäinen, Valtasaari. **Työhön menevien jouluhartaus** pe 20.12. klo 8, Ilvesmäki, Valtasaari. Kesto noin puoli tuntia.

PAPPILA. Vapaudenkatu 26 **Mallan kammari**, parilliset viikot, joka toinen torstai to 14.12. joulujuhla 12.12. Jätkeu 23.1. **Raamattupiiri** kaikenikäisille ti klo 10. **Syyskauden viim.** ti 10.12. **Fransiskus-ilta** ke 11.12. klo 17. Tied. laatinen.liisa@gmail.com 050 375 4504.

Lapsille ja perheille: Kerhot joululomalla vko 50 alk. **Lasten joulukirkot** vko 50. **Päiväkerhot, ekavauvaryhmä**, tarkemmat tiedot nettisivuilta. **Muskarit** tied. terhassinen@evl.fi 050 340 9893 tai tiina.jarvinen@evl.fi 050 571 5155.

Kouluikäiset: Tarkempia tietoja nettisivuilta. Tied. nuorisotyönohjaaja johanna.matalainen@evl.fi 050 595 3945.

Nuoret: **Nuortenilta** to klo 19–21, Yliopistonkatu 26B **Nuorisotyön** tied. teresa.muhoen@evl.fi 050 549 7016, tai juha.koivuova@evl.fi 050 549 7004 ja nuorisio- ja rippikoulutyön vastuupappi ville.tikkanen@evl.fi 050 400 0013.

Ryhmätoimintaa: **Avoin solu** ti klo 16–17.30. Kokoon-tuu kodeissa. Tied. Hely Järvinen 050 359 5611. **Miesten raamattupiiri** Lahjaharjun kappelissa ma klo 18–20. Tied. Pertti Viitanen 050 312 5288. **Syyskauden viim.** 16.12.

Diakonia ja lähetys: **Diakoniapäivystykset** ma, ke ja to klo 9–11, Cygnaeuskenkatu 8. Tied. Auni Pelkonen 050 549 7001. **Eläkeläisten kerho** jatkuu v. 2014 ti 7.1. klo 12 Lohikosken päiväkeskuksessa. **Lähetyskeskus leivont**

Menovinkki

Joulumatinealla rahaa diakoniale
JAO:n laulunopiskelijat konsertoivat tiistaina 10.12. klo 18 Särnäntalson kirkossa. Vapaa pääsy, kolehti jouluvuoksuksiin Särnäntalossa.

Joulumatinea ti 10.12. klo 18.
Lasten kauneimmat joululaulut ke 11.12. klo 18.
Kauneimmat joululaulut la 14.12. klo 18, Table en Bois, Vuorenhäidenkatu 38, (Muuratsalo, bussi nro 16), Romar.
Messu, 3. adventtisunnuntai su 15.12. klo 10, Romar, Laiho.
Kauneimmat joululaulut su 15.12. klo 16, kanteleryhmä ja Neulaset.

Lapsset ja perheet:
Päiväkerhot ti pappila.
Perhekerho to klo 9.30–11.30 pappila. Tiedustelut: 050 917 2802.
Lasten joulukirkko ma 16.12. klo 9.45 ja 10.30 kirkko.
Kerhot joulutaoulla vklka 51–1.

Kouluikäiset:
Tiedustelut 040 727 8147.

Ryhmätöitä:
Olohuone ke klo 13 pappilassa.11.12. *Nimeltä kutsuttu – nimien kertomaa*, 18.12. Joulujuhla; omaa ohjelmaa saa ottaa mukaan! Seuraava olohuone 8.1. **Johannesknen pojat** raamattupiiri joulutaoulla. Jatkuu 12.1. klo 18, pappila.
Naisten solu, avoin raamattupiiri ke klo 18 pappila, paritt. vkot.

Musiikki:
Valon Laulu to klo 17–18.
Neulaset to klo 18–19.30.
Tied. 050 549 7035.
Kanteleryhmä tied. 0400 669 146.

Diakoniatyöntekijä:
Päivystys ti ja to klo 9–11 pappilassa, paula.kiviranta@evl.fi, 050 598 0951.

NEULASKOTI
Kauneimmat joululaulut su 8.12. klo 14.
Lasten kauneimmat joululaulut su 8.12. klo 16
Joulutikkukätkkinessä su 15.12. klo 16, Kärkkäinen, Anu ja Hannu Rainerma.
Seimen äärellä -konsertti ke 18.12. klo 19.

Menovinkki

Seimen äärellä akustisesti
Akustinen joulukonsertti koko perheelle keskiviikkona 18.12. klo 19. Ossi Mäki-Reini, laulu, akustinen kitara ja Eveliina Kiviahjo, laulu. Vapaaehtoinen kassiohjelma 5 € lähetystyölle.

Lapsset ja perheet:
Päiväkerhot ma.
Perheryhmät: vauvaryhmä ti klo 10–11.30, taaperoryhmä ke klo 9.30–11.30, perhekerho pe klo 9.30–11.30. Tied. p. 050 917 2802.
Muskarit ma, tied. p. 050 571 5155.
Lasten kauneimmat joululaulut su 8.12. klo 16.
Lasten joulukirkko ti 17.12. klo 8.45, 9.30 ja 10.15.
Lasten joulukirkko ke 18.12. klo 8.45, 9.30 ja 10.15.
Kerhot joulutaoulla vklka 51–2.

Kouluikäiset:
Tiedustelut p. 050 407 0060

Nuoret:
Isokoulutus su 15.12. klo 13–17.
Joulultakahvila pe 20.12. klo 17–22. Tiedustelut p. 050 407 0060.

Ryhmätöitä:
Lähetystyöpiiri ma klo 13, parill. vkot.
Olohuone ti 10.12. pikkujoulu klo 13–15. Jatkuu ti 21.12.014 klo 13.

Diakonia:
Diakonian vastaanotto ke ja to klo 9–11, 050 549 7015, elina.fuchs@evl.fi.
Ruokailu to 12.12. klo 11–12. Jatkuu to 16.12.014.

TIKKAKOSKEN ALUESEURAKUNTA

Suomalainen messu itsenäisyyspäivänä 6.12. klo 11, Vallipuro, Vuorenoja, partiolaisiä. Soitin- ja lauluryhmä. Partiolaiset nostavat lipun klo 10.45.
Messu 2. adventtisunnuntai 8.12. klo 10, Herättäjän pyhä, saarna Osmo Kangas, Vallipuro, Riihimen, messun jälkeen kirkkokahvit ja Suonan virsi -seurat.
Sanajumalanpalvelus 3. adventtisunnuntai 15.12. klo 10, Vallipuro, Vuorenoja, Kottaraiset.
MieliMaasta pappilassa ti 17.12. klo 18–20. Tied. 0408244561.
Reserviläisten joulu to 18.12. klo 17 Veteraanitalon pihassa, kahvit ja joululauluja sisällä.
Joulupuurolounas lähetksen hyväksi pe 20.12. kirkkolla klo 11–13.
Tuomaan Tulia la 21.12. klo 16 (huom. aika!) Sarpatisa Aarun laavulla, tulet Tikkosken Latu.

Menovinkki

Reserviläisten joulutulet
Tulet syttyvät 18.12. klo 17 Veteraanitalon pihassa, kahvit ja joululauluja sisällä.

Musiikki:
Valloksen sydämen joulumusiikkia Valloksen sydän -lauluryhmä kirkossa la 7.12. klo 18, kahvit.
Kauneimmat joululaulut Puuppolan koululla ke 11.12. klo 18.30.
Kauneimmat joululaulut Tikkosken Rauhanyhdistyksen talolla Jylhänperällä to 12.12. klo 18.30.
Kauneimmat joululaulut kirkossa su 15.12. klo 16 Tikkosken mieslaulajat ja kamarikuoro PicCante, joht. Jukka Parviainen ja klo 18 Tikkosken naislaulajat, joht. Olga Kallio, Candela.
Nyrölään koulun joulujuhla/Kauneimmat joululaulut to 19.12. klo 18.
Rumpukerho kouluikäisille ti klo 18.30 pappilan bänditilassa. Ilm. 0405609913.
Lapskuoro ke kirkkolla klo 17–18.
Candela-kuoro to klo 18.30. Tied. ilpo.vuorenoja@evl.fi 0405609913.

Diakonia:
Vapaaehtoisten joulujuhla pe 13.12. klo 18 kirkolla. Ota pieni lahja mukaan!
Miesten keskustelupiiri ti 10.12. klo 13 pappilassa.
Päiväpiiri ke 11.12. klo 13 seurakuntatalossa. Joulun musiikkia.
Hartaus ja aamupala to 12.12. klo 10 kirkolla.
Diakoniatyön toiminta 2014 alkaa viikolla 3.
Diakoniatyöntekijän vastaanotto Ajanvaraus marja-liisa.jaakonaho@evl.fi 040 560 9916.

Lapsille ja perheille:
Viimeiset kerhot viikolla 49. Päiväkerhot alkavat viikolla 2, Turinatuvat ja Palterot alkavat viikolla 3.
Ekavauvaryhmä **Pallerot** ti kirkolla klo 13. Turinatuvat kirkolla ke ja to klo 9.30–11.30.

Turinatus Puuppolassa, Takalantie 2, ti klo 9.30–11.30.
Jouluinen kirkkohetki kirkossa perhekerhoille ja lapsiperheille ke 11.12. klo 10: *Tallissa nukkuu pieni lapsi*.
Puuppolan pyhäkoulu aloittaa ma 20.1. klo 18, Takalantie 2. Kevätkauden pyhäkoulu parillisilla viikoilla.
Lisätiedot: Eija Simpanen 040 560 9914.

Kouluikäiset:
Kerhot lomalla 9.12.2013–19.12.2014. Tied. Outi Pirttimäki 040 560 9915.

Nuoret:
Iltakahvila pe 13.12. klo 18–22.
Nuorisotyön puurojuhla la 14.12. klo 17. Tied. Niko Heiniluoma 040 760 5098.

VAAJAKOSKEN ALUESEURAKUNTA

Itsenäisyyspäivän sanajumalanpalvelus pe 6.12. klo 10. Kauppinen, Partanen, Vaajan laulu. Kahvit, lippukunnan juhla, johon kaikki ovat tervetulleita. Partiolaisen soittokuulle klo 18 veteraanipuustosta kirkolle.

Messu su 8.12. klo 10. Laitinen, Szabó, Reingoldt.
Kauneimmat joululaulut su 8.12. klo 14, Jyskän srk-koti, Partanen, Laitinen, Seniorit.

Lasten kauneimmat joululaulut su 8.12. klo 16 kirkko, Aijasaho, lasten kuoro ja orkesteri, Rossi.
Joulumyyjäiset Oravasaaren koululla la 14.12. klo 10–14. Käsitöitä ja jouluherkkuja, joululauluja ja Joulupukki.
Messu su 15.12. klo 10. Rossi, Partanen, kanteleett Ulla Honkonen.
Kauneimmat joululaulut kirkossa su 15.12. **Klo 16** Partanen, Laitinen, Ääniset, joht. Jaana Eloranta, kirkkokuoro, Terhi Hassinen, huilu, Juhani Partanen, sello. **Klo 18** Partanen, Huttunen, Vaajan laulu, joht. Jukka Parviainen, kirkkokuoro, Terhi Hassinen, huilu, Eveliina Aijasaho, viulu, Juhani Partanen, sello. **Klo 21** Aijasaho, Szabó, Kauppinen, Toivon siivet-orkesteri.
Piparimuunnattely 15.–22.12. kirkolla. Pipareita myös ostettavissa.
Joulukonsertti Hiljaa helkkyellen ti 17.12. klo 19 kirkossa, Jyväskylän ammattikorkeakoulun laulunopiskelijat.
Oravasaaren koulun joulujuhla 19.12. klo 18.30. Laitinen, Aijasaho.

Diakonia:
Keskiviikkokerhojen ja päiväpiirin joulujuhla ke 11.12. kirkolla klo 13.
Päivystykset:
Kirkko ke ja pe klo 9–10 marja-leena.liimatainen@evl.fi 040 560 9926.
Jyskän srk-koti, ti ja ke klo 9–10 tero.reingoldt@evl.fi 040 560 9927.

Ryhmätöitä:
Miesten raamattupiiri to 12.12. klo 12, joulukahvit.
Miestenpiirin joulukahvit to 19.12. klo 18.30.

Seurakuntailat:
Töiskässä ke 11.12. klo 18.30 Kerttu ja Heimo Savelalla, Mutkatie 14, Joulupuurot.

Menovinkki

Keskiviikkoryhmät juhlivat joulua
Keskiviikkokerhojen ja päiväpiirin joulujuhla ke 11.12. klo 13 Vaajakosken kirkolla.

Varhaiskasvatus:
Kerholaisten joulujuhla 11.12. klo 18 kirkolla, jonka jälkeen joulutauko! Toiminta jatkuu viikolla 4. Lisätietoja nettisivuilta.
Perhepysäkit
Kirkolla ti klo 9, Jyskän seurakuntakodilla ti klo 9 ja Kaunisjärjussa to klo 8.30.
Iltaaperhekerho ti klo 17.30–19.
Vauvaryhmä
Kirkolla ti klo 13, tied. Tarja ja Johanna.
Vauvamuskarit ennen vauvaryhmää, tied. Terhi.
Muskarit kirkolla ti klo 8–12. Tied: Terhi Hassinen 050 3409 893.
Tukea arkeen tied: Tarja ja Johanna
Pyhäkoulu Töiskässä ja Kaunisjärjussa (ks. nettisivut)

Kouluikäiset:
Jouluinen askartelupaja alakoululaisille ma 16.12. klo 14–16 kirkon nuorisotilassa. Tehdään joulukortteita ja -kortteja.
Kerhot jäävät joulutaoulle viikolla 49. Kerhot jatkuvat viikolla 3.
Tied. satu.harjula@evl.fi 040 558 2542.

Nuorisot:
Nuorten joulujuhla ke 11.12. klo 17.30.
Jouluileiri Koivuniemessä 13.–15.12. Nuorisotyö taoulla vk 51–3, toiminta jatkuu viikolla 4. Tied. Jonna Göös 040 5609925 tai Pasi Toivola 040 7785178

Musiikki:
Kantelipiiri ma klo 19 (parill. viikoilla) Tied. 0400 669 146.
Toivon siivet ti klo 18.30–20.30.
Lapsikuoro ke klo 15.30. Tied. 040 560 9922.

Seniorikuoro ke klo 12.
Kirkkokuoro to klo 18.
Tied. 050 358 1860.

Menovinkki

Nyt sitä saa, Jyskässä vastansa täyteen puuro!
Joulupuuro tarjolla tiistaina 10.12. klo 10–12 Jyskän srk-kodilla. Eveliina Aijasaho.

Yhteiset

Aikuistyö
Vesalan veljespiiri ma 16.12. klo 18 Vesalan kurssirakenteissa. *Lapsi hanteen hukkua, unhoittuu.* Veljesseurat.

Aseman Pysäkki
Hannikaisenkatu 27–9
Diakoni Jukka Rantanen, p. 050 360 3484, jukka.rantanen@evl.fi
Avoin toiminta ma–pe klo 11–15.
Askartelua kerran kuukaudessa ma klo 13.
Laulutunti to klo 14 parillisella viikolla.
Rukouspiiri ke 12 joka viikko.
Papintunti to klo 14 joka viikko.
Lenkiryhmä pe klo 10.

Diakonian vanhustyön kehittämishanke
Diakonissa Eevi-Riitta Kukkonen, p. 050 300 3590, eevi-riitta.kukkonen@evl.fi
Osallisuuden kahvihuone ti 10.12. klo 14–16, *Joululaulajaiset*, Sirpa Teräväinen, Katja Pynnönen ja Irma Äyräväinen.

Leskien klubi
Eläkeikäisille leskille. Tied. heini.lekander@evl.fi 050 521 5416.
Kokoonntuminen to 5.12. klo 10–12 Vanhassa pappilassa, Vapaudenkatu 26. Musiikkivieraita.

Kristilliset järjestöt

Herättäjä-Yhdistys
Herättäjien kirkkopyhä 8.12. klo 10 Tikkoski.
Seurat 10.12. klo 17.30 Vanha pappila.

Jyväskylän NNNKY
Puistotori 4, Toiminnanohjaaja Tanja Nieminen, 040 740 4472, jklNNKY@elisa-net.fi, www.ywca.fi paikallisyhdistykset/Jyväskylä, www.facebook.com/jklNNKY, www.facebook.com/tuunauskerho
Kirjapiiri I ma 9.12. klo 13. *Runon taikaa* (itsellesi tärkeä/rakas runo).
Avoin kohtauspaikka aamiaisineen ti 10.12. klo 9–11. *Vihreät sisaret*, Sirpa Herve; klo 17–20 Tuunaus- ja taideyöpaja, joululahjat ja -kortit.
Exodus-raamattupiiri to 12.12. klo 17.
Laku-ryhmä pe 13.12. klo 13.
Vanhan ajan joulujuhla su 15.12. klo 15.
Piano-oppilaiden joulumatinea ti 17.12. klo 17;
Latinanpiiri ti 17.12. klo 18
Muskarin joulujuhla ke 18.12. klo 17.30.

Jyväskylän Kristilliset eläkeläiset
Joulujuhla Kiponniemessä 9.12. Kiponniemessä 84, Vesanka. Lähtö tilaus- jaolauturista klo 11. Ruokailun ja kuljetuksen vuoksi ilmoittautuminen Helylle, p. 050 359 5611 tai Lasselle p. 040 554 8188. Lähteellä -kuoro esiintyy, Rakkauden lahja.

Jyväskylän Rauhanyhdistys
Itsenäisyyspäivän juhla pe 6.12. klo 16, ry.
Seurat la 7.12. klo 19, ry.
Vanhemman väen joulujuhla su 8.12. klo 13, ry; klo 16 Seurat, ry.
Nuorten joulujuhla ke 11.12. klo 18, ry.
Nuorten perjantai pe 13.12. klo 19, ry.
Seurat la 14.12. klo 19, ry.
Lasten joulujuhla su 15.12. klo 13, ry; klo 16 joulujuhla, ry.
Joululauluita ke 18.12. klo 19, Kaupunginkirkko.
Yhteydenotot: 044 505 0653.

Kansan Raamattuseura
Sanan Kulma, Seminaarinkatu 19
Raamattupiirin kevätkausi alkaa Sanan Kulmalla pe 10.1. klo 10. Tied. Inkeri Virkkala-Järvinen, p. 0400 547 753.

Keski-Suomen ev.lut. Kansanlähetys
Lähetyskoti, Kauppak.13, p. (014) 620 801, ksuomi@sekl.fi, http://keski-suomi.sekl.fi. Toimisto auki ti ja to klo 10–14.

Huoltamo
Huoltamo-messu su 15.12. klo 16 Huhtasuon kirkolla, Nevak. 6. Lastenhoito yli 2-v. kirkko.

KohtaamisPaikka
Ilta messu su 8.12. klo 17 Kaupunginkirkossa, Mika Kilkki. Ei erillisiä lastenohjelmia tällä kertaa.
Joulujuhla su 15.12. klo 16 Vesalassa. Joulupuuro, torttukahvit 4/3 € Ilm. 8.12. mennessä tiina.kilkki@kohtaamispaikka.net

Seuraava ALFA-kurssi to 6.2.–10.4. klo 18.30–20 Kilkeillä, Kevättärentie 10, Mustalampi. Tied. ja ilm. tiina.kilkki@kohtaamispaikka.net /044 524 3904. Muut toimitustiedot kts www.kohtaamispaikka.net tai Facebook KohtaamisPaikka Jyväskylä.

Leskien klubi
Eläkeikäisille leskille. Tied. heini.lekander@evl.fi 050 521 5416.
Kokoonntuminen to 5.12. klo 10–12 Vanhassa pappilassa, Vapaudenkatu 26. Musiikkivieraita.

Lähetyskoti:
Aamurukouspiiri pe klo 8–9.
Pointi-nuortenila la klo 18–21.
Raamattupiiri ma 9.12. klo 18.
Naisten raamattupiiri ti 10.12. klo 13.
Suomikerho maahanmuuttajanssa ke klo 10–11.30.
Maahanmuuttajatyön rukouspiiri ke klo 13.30.

Kolme Kohtaamista -ilta ke klo 19 opiskelijoille ja nuorille aikuisille.
Rukouksen Keidas su 16.12. klo 18, Eeva Suikkala, Jari Jurvakainen.
Muualle Jyväskylässä:
Isä-poika-sähly la 7.12. klo 10–12 Huhtasuon kirkon liikuntasalissa, Nevak. 6.
Leipäsunntai la 7.12. klo 16 Halsllan srk-keskuksessa, Kärpänkuja 5. *Leipäsunntain joulu*. Kaikille yhteinen ohjelma: Lähetysterveiset Karjalasta ja juutalaisuudesta, Liisa Ojala, Maija-Leena Pelttari, musiikki Leo Louhivaara, Maija-Leena Pelttari, lasten joulukuvaelma Leena Eerolan johdolla, Heli Jurvakainen, Reino Saarela, lopuksi kahvit.
Miestenpiiri to 12.12. klo 18.30 Kuokkassa, Saarelmalla, Kullerontie 3 A 4.
Perhepyhäkoulu Pikkuleipä su 15.12. klo 11. Päiväkoti Aarresaassa, Toritie 22, Kuokkala. Tied. Janne Jokinen, 040 588 9153.

Lähetysyhdistys Kylväjä
Torstai-tapaaminen to 5.12. klo 13 Halsilan kirkko, R.Hämynen, Juha Halonen.
Viron lähetyspiiri to 5.12. klo 17 NNNKY:n tilat, Puistotori 4, Veikko Pasanen.
Lähetyspiiri ma 9.12. klo 13 Neulaskodilla, R. Hämynen

SLEY
Lutherin kirkko, Kansakoulukatu 5.
Messu sunnuntaisin klo 12: 8.12. ja 15.12. Petri Harju.
Evangeliset opiskelijat keskiviikkoisin klo 18.30. 11.12. *Lahjan äärellä*, joulujuhla.
Hamona-kuoro 16.12. klo 18.30–20.30.

Törmälän ystävät
Adventtiretki Rautalammin Törmälään to 12.12. Lähtö bussilla Keskus- rktalon edestä klo 10 ja paluu noin klo 16. Perillä lounas + kahvi (22 €) ja yhteinen ohjelmallinen tilaisuus sekä arpajaiset (tavaraa voi tuoda). Ilm. Martalle. 050 5265 539.

yle

Ole kuulolla!

Seurakunnan radio-ohjelmät
Radio Keski-Suomesta 99,3 MHz
tiistaisin ja torstaisin noin klo 13.40

Henki & elämä

Maahanmuuttajatyö
Cygnaeuksenkatu 8
Mirja Hytönen (Kutti), maahanmuuttajatyön diakoni, 050 549 7033, mirja.hytönen@evl.fi, Nonna Iagonen, maahanmuuttajatyön avustaja, 041 705 2329, nonna.iagonen@evl.fi
Senioritanssiryhmä Keskusrktalon jumppasali (Yliopistonkatu 12) ti klo 12.30–13.45.

Naisten Suomi-kerho ti 10–11.30 (Polttolinja 37) ja ke 10–11.30 (Kauppak. 13).
Paluumuuttajien kerho Keltinmäen kirkolla (Keltinmäentie 10) ti klo 10–12.
Naisten Suomi-kerho Polttolinja 3, Kuokkala ti klo 10–11.30.
Kerhot Huhtasuon kirkolla (Nevakatu 6):
Naisten jumppa jumppasali ti klo 12–13.
Naisten Suomi-kerho takkaahuone ke klo 13–14.30.
Paluumuuttajien kerho takkaahuone to klo 10–12.
Lentopallokerho jumppasali to klo 17–18.
Koripallokerho jumppasali la klo 12–13.45.
Miesten lentopallokerho + sauna jumppasali to klo 19–21.

Näkövammais- ja omaishoitotyö
Näkövammais-, huonokuulois- ja omaishoitotyön diakoni-työntekijä Tuija Emaus-Etindelle, p. 050 549 7023. Päivystys ma ja ke klo 9–11, Cygnaeuksenkatu 8.
Näkövammaisten ja huonokuuloisten joulujuhla ke 11.12. klo 10–14 Vesalassa, aloitamme riihikirkossa. Kytti Keskusrktalolta klo 9.15. Jouluteria 20 €.

Viittomakieliset
Kuurojen diakonissa Päivi Lehtinen, p. 050 549 7012, paivi.lehtinen@evl.fi, Cygnaeuksenkatu 8. Vastaanotto ti 9–12, ke 9–11 (puh.) ja webkamera-aika klo 11–12) ja to 15.30–16.30.

Sunday Service
In the Old Vicarage 8.12. at 6 pm (a lutheran worship in English, Vapaudenkatu 26).

Lähetystyön myyjäiset

su 8.12. klo 10 Messu ja adventtimyyjäiset, Palokan kirkko, Rovastintie 8

su 8.12. klo 15–19 Joulumyyjäiset, Kuokkalan kirkko, lastensali, Syyttäjänkatu 4

la 14.12. klo 10–12 Lähetysmyyjäiset, Kortepohjan srk-keskus, Isännäntie 4

la 21.12. klo 12–14 Lähetysmyyjäiset, Keltinmäen kirkko, Keltinmäentie 10

Ilmoittautumiset leireille, retkille, kerhoihin, muuhun toimintaan:

www.jyvaskylanseurakunta.fi/
ilmoittaudu

Henki & elämä

Seuraava lehti ilmestyy 19.12.2013
Materiaali 10.12.2013 mennessä.

4. vsk. ISSN 1798-1255
Kustantaja Kustannus- osakeyhtiö Kotimaa 0207 54 2000
Julkaisija Jyväskylän seurakunta
Painosmäärä 62 500 kpl
Jakelu (tella Oyj)
Jakeluhuomautukset
Postin asiakaspalvelu 0200 71 000, www.posti.fi/palaute
Päätoimittaja Marjo Rönnkvist 040 535 1064
Toimitus
Kaarina Heiskanen 050 380 0612
Heikki Impio 050 303 3180
Petri Kananen 050 360 3459
Sirpa Koivisto 040 703 0350
Marja Leena Luukkonen 040 545 8740

Sähköposti
jksrk.tiedotus@evl.fi
etunimi.sukunimi@evl.fi
Faksi 014 636 785
Osoite Tellervonkatu 5, PL 103, 40101 JYVÄSKYLÄ
Ilmoitusmyynti
Jaana Mehtälä 020 754 2309, 040 509 4962
jaana.mehtala@kotimaa.fi
Ilmoitushinnat 1,60 €/pmm
Seurakunnan neuvonta 014 636 611

Kirkkovaltuuston kokous

Palokan kirkolla, Rovastintie 8, maanantaina 9.12. 2013 klo 18.
Kokous on avoin yleisölle.

Jyväskylän seurakunta

Palveleva puhelin

Wimme Saari joikaa joulun

Keltinmäen kirkon kauneimmissa joululauluissa esilaulajana toimii saamelaisartisti Wimme Saari, joka on nousnut joiuilla maailmanmaineeseen.

KAARINA HEISKANEN teksti
MAARIT KYTÖHARJU kuva

Keltinmäen Kauneimmissa joululauluissa yhteislaulujen esilaulajana toimii **Wimme Saari**. Hän on kehittänyt oman joikaustyylin, jossa hän yhdistelee perinteiseen joikaukseen erilaisia äänenmuodostustapoja ja monipuolisia melodioita. Saari ei lupaa erityisempiä improvisaatioita, sillä ne eivät istu yhteislauluihin. Joikuja on luvassa.

– Ehkä muutaman joiun voin tempaista, sellaisen, joka sopii tähän vuodenaikaan.

Saarelle joikaaminen ja virsi eivät ole outo yhdistelmä, vaikka hänen kotiseudullaan Enontekiöllä saarnamiehet ovat tuominneet joikaamisen pakanalliseksi menoksi. Käsitys saapui suomalaisten kirkonmiesten mukana 1500-luvulla, ja lestadiolaissaarnaajat ovat vahvistaneet käsitystä.

– Joikaan ja veisaan. Minulle se yhdistelmä passaa hyvin. Joikaaminen on kotiseutuni perinnettä, ja jouluna ja pääsiäisenä siellä lestadiolaisalueilla istuttiin urakalla kirkossa. Molemmat elementit ovat kulkeneet minulla mukana.

Virsi ylistää Luojaa, joiku kuvaa Luojan luomistyötä, ihmistä, eläintä, tunturia...

– Joikaajan täytyy tuntea se, jonka hän joikaa. Melodia, rytmi ja äänensävy kuvaavat joikaamisen kohdetta. Joskus kun muistelen jotain ihmistä, minulle nousee mieleen hänelle tekemäni joiku. Joikussa kehun serkkupoikani tarkkaa suopunkikättä, Saari havainnollistaa.

Wimme Saari on viettänyt lapsuutensa Enontekiön Kelottijärvellä. Siellä hän vietti myös elämänsä ensimmäiset 20 joulua. Erityisen saamelaisia joululauluja ei hänen mukaansa ole, vaan joululaulupe-

rinne on jokseenkin samankaltainen kuin etelän miehillä ja naisilla.

Omiksi suosikeikseen Wimme listaa tutut klassikot: *Hoosianna*, *Maa on niin kaunis*, *En etsi valtaa loista ja Joulun kellot*.

– Ne vanhat hyvät, joita lapsena kuuli. Nykyiset joululaulut ovat liian keveitä.

Jonkun verran saamelaisia joululauluja toki on tehty, ja Saame-radiossa soi myös Wimme Saaren laulu *Juovlabeahci eli Joulumänty*.

– Olin kymmenvuotias, kun lähdin isän kanssa moottorikelkalla hakemaan joulumäntyä. Pakkasta oli 30 astetta, ja moottorikelkka uhkasi välillä jäätyä. Kaasutin piti sulattaa pissaamalla sen päälle, ja sitten matka taas jatkui.

Joulumänty siis saatiin haetuksi ja koristelluksi sinäkin jouluna. Wimme teki muisteluksesta joululaulun itselleen tyypillisellä tavalla: alkoi laulaa ja nauhoitti saman tien.

– En kirjoita sanoja vaan tunnelmoitan menemään. Kuulijat ovat löytäneet mielikuvat tuoreesta pakkaslumesta, kuusen koristelusta ja kynttilöiden laittelusta.

Saamelaiset jouluperinteet eivät Wimmen mukaan juuri poikkea suomalaisista. Kinkun sijaan syödään poroa, ja Norjasta tuodaan meriahventä. Aattona hänen lapsuudessaan pienimpiä peloteltiin joulustaalolla, peikolla, joka kulki hiiriraidon vetämänä ja kyttäsi mäen alla niitä lapsia, jotka uskalsivat uhmata aattopäivän mäenlaskukieltoa.

– Meille sanottiin, että staaalo vie lapset säkissä mukanaan. Kodan edustalta piti siivota oksat, jotta staaalon hiiriraito ei tartu niihin. Staalolle piti olla vettä tarjolla – jos ei ollut, niin staaalo imaisi aivot juomakseen. Meillä oli nämä joulujutut vähän rajumpia.

Kitaratrubaduuri joikaajaksi on kulkenut Wimme Saaren tie. Yleisradion arkistoista löydetty oman suvun joikunauhut johtivat hänet kehittämään omintakeisen ambient-vaikutteisen joikaamistyylin, joka yhdistelee uutta ja perinnettä.

Wimmen tie kuuluisuuteen alkoi trubaduuriina. Hän toimi Tallari-, Pohjantähti- ja Hedningarna -yhtyeiden solistina. Yleisradiovuosinaan Saari löysi suvun vanhoja joikunauhoja ja kehitteli uuden tyylin yhdistämällä joikuun ambient-vaikutteita.

Saari asuu Liperissä. Lapsilleen hän puhuu vain saamen kieltä. Hä-

nelle saamelaisuus elää kielessä ja joiuissa ja niiden elossa pitämisessä. Hänen mukaansa saamen kieltilanne on hankala, kun valta-kieli saa yllötteen. Lapset ja nuoret omaksuvat sen televisiosta ja netistä, ja saamenkielinen tarjonta on vähäistä.

– Mutta ei minulla sen kummempaa saamelaispolitiikkaa ole. Nautin joikaamisesta. Päällimmäinen

toiveeni on, että ihmiset lähtevät konsertistani tyytyväisenä ja hyvillä mielillä ja tuntemuksilla.

► Kauneimmat joululaulut saame-suomi ma 16.12. klo 18 Keltinmäen kirkossa, Wimme Saari, saamelaistyönsihtööri Erva Niittyvuopio, Jorma Vilkkio, Jukka Hassinen. Lauletaan kauneimpia joululauluja saameksi ja suomeksi.

Elämästä

Partiossa saa monenlaisia onnistumisen elämyksiä

SIRPA KOIVISTO teksti
PETRI KANANEN kuva

Olen **Teemu Rissanen**, 23 vuotta. Opiskelen kolmatta vuotta kone- ja tuotantotekniikkaa Jyväskylän ammattikorkeakoulussa. Opinnoissani olen suuntautunut tuotannon ohjaamiseen, johtamiseen ja suunnitteluun. Valmistun vuoden päästä tuotantoinööriksi.

Haluaisin jäädä Jyväskylään töihin opintojen jälkeen, mutta aika näyttää, löytyykö täältä töitä. Monissa teollisuusyrityksissä on ovi käynyt aika tiuhaan tahtiin. Olen kuitenkin luottavainen tulevaisuuden suhteen ja uskon saavani

oman alan töitä. Nyt on ollut toisaalta hyvä aika opiskella. Suuret ikäluokat ovat jäämässä eläkkeelle, joten tilanne voi olla parempi muutaman vuoden päästä.

Iso osa vapaa-ajastani kuluu partiossa, eikä aikaa tahdo jäädä muille harrastuksille. Isä vei minut partiioon 7-vuotiaana ja siitä se kipinä syttyi. Tällä hetkellä toimin keskustan alueella toimivan Reippaat pojat -lippukunnan johtajana. Lippukunnassa on noin 120 jäsentä. Partio kiinnostaa perheitä edelleen, sillä se on vielä suhteellisen edullinen harrastus.

Reippaat pojat on erähenkinen

lippukunta. Retkeilemme paljon luonnossa. Erä- ja vuorovaikutustaitojen lisäksi olen oppinut kantamaan vastuuta. Toimin vartion johtajana ensimmäisen kerran jo 13-vuotiaana. Partiossa nuoret saavat monenlaisia onnistumisen elämyksiä. Joukossa on paljon lapsia, jotka eivät ole juuri lainkaan liikkuneet luonnossa. Monet retkeilevät metsässä ensimmäistä kertaa.

Oman partiourani aikana monet asiat ovat myös muuttuneet. 2000-luvun alussa ei ollut vielä älypuhelimia, nyt puhelimet ovat koko ajan esillä. Ihmettelen ihmis-

ten mediariippuvuutta. Ilman sosiaalista mediaa ei olla hetkeäkään ja aina pitää olla tavoitettavissa. Myös suhde luontoon on muuttunut. Usein joudun huomauttamaan muun muassa roskien korjaamisesta pois metsästä.

Syksyisin käyn hirvimetsällä ja joskus metsästä myös jäniksiä. Keväällä ja kesällä kalastan. Olen pienestä pitäen liikkunut paljon luonnossa.

Perhe ja ihmisten välinen luottamus ovat minulle tärkeitä asioita. Toivon, että pysyisin kutakuinkin terveenä ja saisin vakituisen työpaikan.

Teemu Rissanen

Teemu Rissanen opiskelee tuotantoinööriksi ja toimii vapaa-aikana Reippaat pojat -partioliippukunnan johtajana.